

VOCABULARIVM
PSEVDOMYSTI-
CVM,

AD VSVM IVVENTVTIS
EX INTEGRIORVM PURIO-
RVMQVE SVBSELLIORVM ELENCHO

ALPHABETICE CONGESTVM

ALTDORFI D. XIX. SEPT. M DCC XIV.

DISPV TATIONIS PVBLICAE VICEM
OBIBIT,

PRAE SIDE

CHRISTOPHORO SONN-
TAGIO,

SS. THEOL. D. ET P. P. PRIMAR.
ECCLESIAE ANTISTITE,

ET RESPONDENTE

IOH. LEONHARDO DIEDLEIN,
HEILSRVN NENSI.

Coll. diss. A
15, 34^b

*ALTORFII,
LITERIS KOHLESIANIS.*

18. a. CXV. 34^b

INTRODVCTIO, RATIONEM INSTITVTI CONTINENS.

Vanquam apinarum Pseudomysticarum syrmaticis & Scholæ & Ecclesiæ hac nostra ætate plus satis personant, ut adeo sacris dedita literis juventus, si quidem sibi non male conciliata fuerit, & profunditates Satanæ pavidere didicerit, internoscere facile possit, quantum æra lupinæ distent; majoris tamen evidentiæ & perspicuitatis in gratiam a multis desiderata est compendiaria quædam Sylloge, uno quasi intuitu vel omnes, vel notiores certe ac potiores istius furfuris ac farinæ affanias repræsentans. Cum enim versutiæ ac perversitates istæ dogmæticæ latissime pateant, neque intra solos Germaniæ limites definiantur horum metallorum artifices ac operarii; idcirco plures ex numero discentium a penitiori ejusdem Theosophiæ perspicientia ipsamet controversialum amplitudo deterret. Quo nomine epitomicas harum adumbrationes & comprehensiones desiderari & expeti passim audias. Fami huic utcunque medicaturus, atque ingenia Cultorum sanctiorum imprimis ad cauta & provida exercitiorum partium munia extimulatus, ratione in consilium adhibita, induxi animum, TABELLAM QVANDAM ALPHABETICAM, LIBELLVM ALPHABETICVM, seu manus, VOCABULARIVM PSEUDOMYSTICVM, ex Officinis recte sentientibus de- promptum, congestum atque digestum, nec sola tamen verbalia & λεξικὰ, verum etiam realia subinde & definitiva, ipsis hac vice offerre, ac introitum ad sacra ista Pseudo-telestica, quibus Israelem nostri temporis tantopere confudit spiritus veriginis, &, ingratitudinem nostram erga Reformationem Lutheri juste vindicans, tentari permisit DEVS, qualemcumque pandere & explicare. Evidem Pseudomysticorum nomine ut plurimum consulto utar. Etsi enim non rejicio Theologiam Mysticam, in statu essentiæ seu qualis de jure esse debeat, consideratam; reprobo tamen eandem in statu existentiæ, & qualis de facto a prima statim origine extitit. Amplector objœcta *Mystica*, quatenus sunt ἔγγραφα, & intra oleas Verbi divini subsistunt; repudio autem disciplinarem eorum tractationem, qualis longe lateque in hac schola obtinet, utpote quæ metas istas manifeste ac putidiuscule transgreditur. Laudo margaritas sub stercore & simeto latentes; sed simetum ipsum mihi sorbet, idque tanto impensius, quanto plures hominum doctissimorum reperio simetum isthoc præ margaritis arripuisse, etiamnum arripere, & non sine ingenti Ecclesiæ damno imposterum astu Satanæ arripere posse. Igitur ceu Paulus, utue veritatem ipsam, in iniquitate Theologiæ gentilium contentam, non neget, iniquitatem tamen ejus passim reprehendit: ita in præsenti impuras quasdam Mysticorum Ψευδολογίας, quibus fonticulum Israelis turbaverunt, detegere & taxare constitui. Quo nomine præliminarem animi notionem, quam circa tam arduum negotium formavi, sic evolo; CVIVSCVNQVE THEOLOGIAE FAL-
A 2 SVM

SVM PRINCIPIVM, FALSVM MEDIUM, ET FALSVM FINEM EVIDENTIUS DEPREHENDIMVS, AC MANIBVS PALPAMVS, ILLAM SVMMO CAVERE STUDIO DEBEMVS. A. THEOLOGIAE PSEUDOMYSTICAE &c. ERGO. Major sua radiat luce. Minor itidem sic patescit. Nempe enim falsum, quod hic regnat, & latifundia Pseudomysticorum undique occupat, principium est hujusmodi: *Quicquid spiritus internus dicit, illud est verum*; cui sese philadelphice associat alterum: *Quicquid omnes religiones spiritui interno convenienter afferunt ac docent, illud est verum.* Falsum medium nihil securus liquet. Neque enim id vel ministeriale Verbi & Sacramentorum, vel fidei divinitus ordinatum est; verum triplex ista via, quæ hominis purgationem sine Sanguine CHRISTI, illuminationem sine Verbo DEI, & unionem cum DEO, sine fide obtinendam, hominibus persuadet. Huc facit, quod spirituales isti Magistri falsam CHRISTI nativitatem, quæ proprie non in præsepio, verum in corde, falsam passionem & mortem, quæ proprie non in cruce, verum in corde, falsamque resurrectionem, quæ proprie non e sepulcro, verum in corde fiat, tradere ac docere consueverint, sensuque literali Locorum Biblicorum, quibus salvifica illa dogmata inculcantur, enervato, meras nobis allegorias, nucleo sublato, mera putamina relinquant. Falsus denique finis conspicitur in Perfectissimo Deificatorio, ab hisce Præceptoribus intento. Mens enim nostra in mentem divinam, & voluntas nostra in voluntatem divinam, unde effluxit, transmutanda omnino statuitur. Cui transformationi essentiali impuriores quidam eorundem suffraganei hunc insuper animæ statum affingere non dubitant, quod exterior homo, illæso interiore, quidvis, utcunque prohibitum, patrare queat; siquidem vel cogitationes blasphemæ ad perfectionem ipsi conducant, ita præeunte Antesignano Mich. Molinoso *Manuduct. lib. I. cap. X. n. 61. seqv.* Horribiles & acerbos fateamur fructus hosce dogmaticos, oportet, ex quibus, vel singulis, vel universis, ὅμηροφόροι istas Arbores subinde cognoscere fas est, & existimare nemo non cordatorum potest. Cum itaque portentiloquiorum ejusmodi capita maxime percrebescientia Disquisitione hac complecti sit animus, equidem facilitiori methodo non reperio, qui illam exequar instituti mei rationem, quam si, ordinis alphabetici tenorem ingressus, primas quasi lineas ostendam hujus theologie, e monumentis proborum hujus rei æstimatorum, sinceræ nostræ Sionis Doctorum, maxime Löscherianis, Jägerianis atque Kühnianis, adductas, easdemque cautelæ bonarum mentium, ne sese in errorem induci patiantur, Christiana vigilancia dicatas, sacrarem. Antequam autem hoc paro, amissitatum judicium B. Domini a Seckendorf de Theologia Mystica lubet attexere im Corsten-Staat lib. III. cap. VIII, 7. Es ist nicht zu laugnen 1) daß in gemeldten Büchern (derer Mysticorum) die groben Irrthümer / die wir Kraft Gottes Worts durch unsere Confession verwerfen / sonderlich die Behauptung des Meß-Dyffers / und des Verdienstes der Werke / und des König-Lebens mit unterlaufen 2) daß viel harre unbürgliche Redens-Formulen gebraucht werden / welche weder die Art der göttl. Ehr fñ / die unter andern der Einfalt sich befleißigt / dermaßen verdunkelt / rauh und ungeheuer sind / daß sie dem Leser einen Abscheu machen / und ist ein nichtswürdiges / ungeschmacktes und fast grobes Unsinn / man müsse solche (gleichsam Rottwelsche) Sprachen lernen / und den Verstaad vom h. Geist gewartet / wie man in eilichen Phantasien und unbegedener Elterer Scartechen / welche dieses alchymisti

sti. de

stische Geld höher / als das wahre in der Schrift befindliche/achsen / ja eben auf ihre thörichte Goldmacheren diese Fragen verdrücken und deuten / mit Verdruß hören muß. Dann wir haben genug an der H. Schrift zu lernen / auch deren herrliche und städtiche Auslegungen / alte und neue / überflügeln in Händen / und erfordert Gott von den Christen nicht / daß sie dünckeler machen sollen / was er uns / so viel zur Seeligkeit noch / klar gemacht: Das übrige mögen sie bedenken und studiren / so weit er Gnade und Frecht darzu / ohnbeschadet der hellen und klaren Glaubens-Articul und nach deren analogia oder Aehnlichkeit / geben will. Für dem / was wir nicht verstehen / sollen wie / wie Lutherus wol und artig redet / den Hut abziehen. Aber wer heißt aus eigener Einbildung oder falsch-geglaupter Offenbahrung solche Wörter und Reden ersinnen / die man hernach erst mit grosser Kunst / oder mit Erwartung uns versprochener / auss solche monstra verborum & phrasium gerichteten illumination / verstecken lernen soll? Forschet in der Schrifte / sagt Christus / die ist auch zum objeto aller Theologischen Studien der Grund und das Haupt-Werk / und nimmer mehr auszuschöpfen. Von den übrigen Rachel-Wörtern / und mehr denn Sibyll- und Delphischen oraculis / oder dem Gnostischen Abracadabra / als Gottes Wort ähnlichen Kunst-Sprüchen / haben wir weder Verheissung noch Besedl / und heissee wol recht: Turpe est difficiles habere nugas. 3.) Sind auch in denen Christen derer v genannten Mysticorum viel Reden / welche vielleicht die Autores zum Theitnliche böse gemeint haben mögen / gleichwohl aber unrecht und dermassen zweideutig / daß darunter die Schwärmer / welche die Glaubens-Artikel anfechten / die Bestätigung ihres Irrthums auch zu finden wissen ; und sind also diese vermeinten Geheimnüs Bücher zu einem Fall gerathen der Wiedertäufer / der Libertiner / des Schwenckfelds / des David-Georgens / des Weigelii / und sonder Zweifel auch des falsch gerühmten Theophrasti Paracelsi / und seiner Nachfolger und Uffen / die in eines erteilten alten Mönches / den sie Christian von Rosen-Creutz neuen / Begräbniß alle Weisheit und Schätze gefunden zu haben / durch ein gedrucktes Ausschreiben / Fama Fraternitatis genannt / vor ungefähr 80 Jahren sich gerühmt: Desgleichen des übel also genannten Deutschen Philosophi und Theosophi / eines gewesenen Schusters zu Görlitz / Jacob Bohmens / der an sta t vorgegebener göttl. Offenbahrung / das Vocabularium Theophrasti zum Grunde seines Hebre und allegorien genommen / und das Hebe Werk daraus / seiner Phantasen nach / gedeutet; Des Ezechiel Meths / des Sels / Kelgenbauers / und so vieler andern zu unsern Zeiten in und außer Deutschland geschweigen / wieder welche viel gelehrt und treffliche Theologi Warnings und Wiederlegungen geschriften : weil daraus nur Spaltungen erwachsen / oder zu befahren / sündlich aber das Christliche Reformation-Werk und die ganze Evangelisch Kirche / und bevorab deren Ministeria verlästert werden. Ist ein Exempel / daß man nicht auf die Weisse schreite / und erstlich neue Reden / darnach neue Lehren / über Gottes Wort austügeln / und seine eigene Gedanken und Erdume für Einsprechun des H. Geistes ansuchen und ausgeben soll. Dannenhero / und doß ich aufrich ig und mit wenigen / nem andere ex professo davon geschrieb'n / mich erkläre / kon ich von dieser Theologia Mystica nicht finden / was sie für eine Leht-Art in der Christenheit geben solle und könne / dle zur Ehre Gottes und Erbauung der Seelen gereiche. Ist e' was gu es in solchen Schriften / und besteht in der Prüfung / das mag zwar wol behal en auch weiter / ic' ooch schriftmäßig / ausgeführt werden / und gehörer solcher gestalt zur

Theologia practica: ist also ohne Muth, daß man eine besondere Mysticam oder Allegoricam einführen, oder in solche dunkle / schwere / und mit harten Urtheilen wider die Kirche und Predig, Unit, theils auch mit öffentlichen falschen Lehren erfüllte Bücher d e Leute, zumahl die Enfältigen, wissen / oder dieser Sribenten Fehler mit dunkeln, bedachtwürstigen und Alchymischen Lust Worten nachthun solle. Hæc ille. Sed & amovere scopulum juvat, ad quem impingere pedem is, qui hæc mea leget, forte possit. Nimirum occurunt in Vocabulario nunc præsenti vocabula quoque Biblica, divinitus inspirata; ecquo igitur jure vocabuntur Pseudo-mystica? Verum enim vero admodum exile est hoc offendiculum, & amolitu facile tigillum. Quodsi non nihil tribuat aliquis huic objectioni, is expendat, velim, alter de vocibus istiusmodi in prima, aliter de iisdem, in secunda mentis operatione positis, debere subinde judicari. Expendat insuper, dari etiam, ex ipsiusmet Scripturæ stylo, mysterium iniquitatis, dari γνῶσιν θεοδόρυπον, dari orationes τῶν βατλολογέντων. Esto: Sint quædam vocabula Biblica; nec tamen in sensu Biblico, verum Hyperbiblico, Parabiblico & Antibiblico, a Mysticis adhibentur. Atqui ita frigidus vel sub herba Biblica latet anguis; imo, cum mellitissimo Sofandro dum disputat Satanás, ipsissimis Scripturæ vocabulis, ad sensum præpostorum detortis inflexisque, utitur. Nihil restat, nisi ut suspiremus in antecellum:

Xristè, τεκχάεις ἄμυνα ἀγοι βέλημα πρὸς ἔθλον.
Μῆνος ἐπισήμουν τύρη σοφίντε πορίζεις.
Ad cor, Christe, bonum tua nosmet gratia ducat:
Solus Tute animi sapientis dona ministras.
Te nihil æternum si dicere Mysticus audet,
Nos Ens æternum Te voce & corde fatemur.
Si vesana quies summo bono inesse putatur;
Tute operosa quies animæ summumque bonum esse
Diceris. Hæc mens non ex diva profuit aura,
Condita nempe Tua est in imagine; perditâ at illâ,
Non Deus evadit, tantum renovatur, imago.
Nec patitur, sed agit mens & renovata voluntas;
Passio nec cessat, sed tantum operosa quiescit.
In nobis, pie Christe, Tui fac Flaminis aura,
Sandum haud cesset opus, fidei haud certamina cessent.
Sic socia in vita Te pura mente colemus;
Sic, qui proximus est, constanter amabimus illum.
Otia, secessum mentis, latebrasque capessens
Mysticus anquirat claustra, & speculetur in antris;
Nos in ea semper, fac, qua sumus ordine divo
Christiadum in cœtu positi, statione manentes,
Post operosa piam claudamus tempora vitam!

Veluti

Veluti devotionem Biblicam omnibus commendatam volumus ac devote veneramur: Sic Anti-biblicam merito repudiamus ac tergiversamur. Sunto itaque in Alphabeto Pseudomystico circa literam A quam maxime cavendi sequentes anfractus & scopuli: **A BANDON** (ita enim loquuntur superstitionis verborum aucupes) talis derelictio sui ipsius , & resignatio profundissima est , per quam anima salutem suam DEO insolidum immolat , dicendo: *Persuasa sum, quod Tu, o DEUS, me velis damnare. Fiat voluntas tua; ego nihilominus Te amabo, quia nihil mihi quero, nihil desidero, nihil cupio.* Quæ quidem sui ipsius abnegatio omnino Anti-biblica est , & DEUM fingit talem , qui hominis pœnitentis & in fide perseverantis non misereri , sed eum damnare ac æternis Gehennæ flammis adjudicare possit ; aut talem , qui ut misericors & clemens damnatis adsit. Falso. Proxima quidem certe ad desperationem hæc est via. Vid. infra sub voce Derelictio sui ipsius. **ABRACADABRA**, Gnosticorum terminus, suismet autoribus ignotus, similis forte Æonibus, Jaldabaath Creatori , Ennoiæ , Barbeleth , Prunico &c. Sequitur **ABRENVNCIATIO** sui IPSIVS PRÆPOSTERA , quam Iſti putant esse ipsammet animæ annihilationem Deificatoriam , a Platone decepti. Aliter Magister noster optimus JESUS Christus abnegationem nostri nobis injungit. Qui enim abnegat seipsum , is non annihilat se prorsus , verum suis duntaxat affectibus , passionibus , motibus vitiosis resistit: non annihilat sensus , nec sensoria , multo minus facultatem intelligendi & volendi; licet floceipendat , quicquid divina non sapit. Consonat etiam **ABSORPTIO** , itemque **ABYS-SALIS CVM DEO IDENTIFICATIO** , ET IN **DEVVM TRANS-SVBSTANTIATIO** , quæ est apotheosis Platonico-mystica , ad viam unitivam relata. Talem animæ annihilationem statuere , ut anima deificetur , ac divinæ naturæ particeps dicere possit : Ego sum DEVS , a Verbo DEI alienum est. **ACTIVA VITA** dicebatur a priscis cultus Dei , operibus externis præstitus , & opponebatur vita contemplativæ , h. e. cultui divino , per suspiria cordis & meditationem re-

rum

rum divinarum præsito. Adulterarunt autem hanc distinctionem
 Mystici per superadditam vitam suam deiformem ac supereminente.
ADAM KADMON, vocatur Demiurgus iste, qui, a Deo diversus,
 mundum condiderit. **ADEPTORVM THEOLOGIA** aut Philosophia
 differebat apud Platonicos a Philosophia vulgari. Credebant
 enim sese ultra vulgus sapere, & præter exotericam scientiam ali-
 quid sublimius, quod *νοητὸν* vocabant, cognoscere; quos posthac
 æmulabantur Gnostici & alii heretici. Ita ergo Pseudo-mystici,
 ὑπὲρ ὁ γέγραψαι sapientes, aliquid aliud sibi tribuebant, quam fi-
 dem & facultatem animæ spiritualem, a Verbo excitatam. Istud
 altioris indaginis *νοητὸν*, occultum, apocryphum, & mysticum, ap-
 pellitabant, ordinemque divinum deferendo, spiritualitates pro-
 prias, mysticas i. e. absconditas, & cæteris plane ignotas seaban-
 tur, Mysticorum titulo ac nomine idcirco superbientes. **AMOR**
DEI PVRS, prout describitur ab Archiepiscopo Cameracen-
 si Fenelonio, creditur esse ejusmodi, quo DEUM amemus in se,
 quia DEUS est, ob Majestatem & excellentiam, non autem ob Ipsius
 erga nos beneficentiam, nec quia prior nos dilexerit, nobisve ex
 amore benefecerit, quove amemus ipsum, si vel æternum nos da-
 mnet, cum e contrario & desiderium cœli & fuga inferni ex privato,
 quo nosmet prosequamur, amore proficiscatur. Hic ipse non uno no-
 mine censuram meretur. Primo enim supponit in homine impeccabi-
 litatem, sine qua frustra tentatur aut jaetatur amoris omnimoda
 puritas. Deinde sanctissimis hominibus, Jacobo Patriarcha, Mose,
 Johanne, Paulo, & cæteris, qui DEUM ob beneficia ab illo accepta
 leguntur amasse, tanquam mercenariis, fingit, nos puriores esse
 posse. Tandem ab amore illo commentatio, quem purum nomi-
 nat, Fenelonius suspendit æternæ salutis certitudinem, cum ex
 adverso ex ipsius sententia omnis incertitudo salutis ab amore im-
 puro proveniat. Quasi vero illa salutis certitudo ab actu amoris
 nostri, & non potius a fiduciali Salvatoris crucifixi apprehensione
 dependeat. Præterea ceu AMOREM DEI ERGA SEIPSVM voca-
 re SPIRITVM S. ita & φιλαυτίᾱ humanam omnem sine discrimine

im-

improbare, Absolutismus fuerit obelisco dignus. AMPLEXVM nonnulli dicunt viæ unitivæ competere, unionem cum DEO spiritualem sine fide somniantes. ANDROGYNUM nobis exhibit Adamum Mysticorum nostræ ætatis Coryphæus Poirettus. ANIMAM MUNDI quam portentose Böhmiæ describunt, jam Archæum, jam Sandalphonem, jam spiritualem rerum omnium vitam, jam natu-ram & creaturam, jam genitam ex divina essentia & in unam essentiam reductam Echo, quæ per Λόγον dicta, & per Spiritum S. ceu muniam vitalem, vivificata sit, appellantes? Næ! hi cum matre Evandri lo-quentes, intelligendo faciunt, ut nihil intelligant. APPARITIO-
NES CORPOREAS, IMAGINARIAS & INTELLECTUALES Teresiæ, Bonaventuræ & aliorum vel antiquitas fabulosa reddit fa-
bulosas. Etsi enim illi, qui spiritus probare didicerunt, num sint
ex Deo, non omnes promiscue rejiciunt, quæ oboriuntur, visiones;
tamen eventu comprobatum & sæpe compertum est, has falsæ de-
votionis & Pseudomythicis cuniculos & fomenta fuisse, ab eo callide
adhibita, qui se in Angelum lucis transformare novit. ARIDITATEM
ANIMÆ impedimentum devotionis nominant subinde, qui nondum
satis liquoris electitii biberunt; sed & ASCENSIONEM MENTIS AD
DEUM jactitant, qui, famosa ista via tergmina, purgationis sine
Sanguine Christi, illuminationis sine Verbo Dei externo, & unionis
sine fide, mysteria sua peragere & emeriri laborantes, non Paulino
certe Spiritu ea, quæ sursum sunt, quærunt, verum ASSIMILA-
TIONEM CUM DEO Pythagoricam, Platonicam, Cabballisti-
cam, Sephirothicam, Deisticam & Spinosisticam, neque secius AU-
RORAM, illuminationis suæ ministram, perdite affectant.

B..

BABELEM & BABYLONICAM MERETRICEM hi Sanctuli
nominant jam totam Ecclesiam Christianam, jam præcipue Lutheran-
o - Evangelicam, in qua nihil non confundere ac turbare gestiunt;
ac proinde termino isthoc technologico, ceu elemento sibi domesti-
co, mirifice delectantur. BEATITVDO PER ASPECTVM, PER
VISIONES ET COLLOQVIA CVM DEO, hac in vita jamdum

B

per

per viam unionis instituta. Conf. inferius de Sui ipsius ammissione, Morte animæ, Liquefactione &c. Dixeris hos Θεούντες, Absolutistas potius, quam Modistas. Absolutismus quippe ipsorum est Perfectismus, a virtutibus politicis, purgatoriis, & intellectualibus ad exemplares & ideales usque assurgens, si divino quidem Platoni id placet. Absolutismus, inquam, hujus beatitudinis a quovis exposcit Christiano, ut in œconomia ac dispensatione officii Christiani tam sanctus evadat, ut cum Henocho, Moïse & Elia illico in cœlum vivus transferri queat. Quasi vero Christus cum in finem sit mortuus, ut nobis mereretur perfectam & ad omnes numeros absolutam, hac in vita post lapsum nobis inhæsuram, justitiam, aut ut nostris operibus meritoriam vitæ æternæ vim conciliaret; & quasi Deus nos etiam per infirmam fidem, etiamnum in carne habitantes, & ex miseriis hujus vitæ eluctantes, salvare nolit; quasi tandem hac in vita non absolutam justitiæ nobis inhærentis perfectionem ideo neget, ut peccati atrocitatem eo magis agnoscamus, Christi meritum calidiori amplexu teneamus, ad liberationem futuram tanto inflammatus anhelemus, ipsique soli, non nobis, omnem salvationis gloriam tribuamus. Ita ergo non in Absolutismo aut Perfectismo Beatitatis imaginario; verum in infirmitate virtus Dei perficitur. Animat Absolutismus idem Enthusiasticus Sectatores suos, ut sine omni moderatione ac temperamento nihil non licentiose ab iisdem creditatur & statuatur, augeatur & attentetur, & in summo tandem apice extremoque fastigio cum naturalis, tum supernaturalis rerum si-
ve fatalitas, sive libertas & indifferentia, strictim ac minutim collocetur. BELLUINUM (thierisch) iisdem in ore frequentius esse solet, ex libello Seder Olam eine Briatische Aziluthische und Jezirathische Welt proclamantibus, nostram Ecclesiam belluinam, eine thierische Kirche / salutantibus, cum primis autem omnes actiones Magistratus Christiani, quibus progressibus istiusmodi fanaticis obicem ponunt, non sine tetro phraseos Danieliticæ abusu bestiales, thierisch / vocationibus. Hæc & similia ponderantes, at teximus evitandas BLASPHEMIAS PSEUDOMYSTICAS. Leges enim instar omnium bovinam

vinam alicujus Φιλοσοφα vocem, S. Cœnam esse sigillum Draconis, Satanam per stultos homines Verbum DEI scripsisse, & mentiri eum enormius Satana, qui perhibeat, fidem oriri ex auditu. Restat taxandum in hac litera BONUM QUIETISTICUM, quod hi appetunt, secuti anteambulonem Molinosum, cuius directio consiliumque hoc redit: Homo in peccata lapsus se non debet inquietare, commovere atque atterere, eo, quod hoc manifestum sit signum secretæ superbix. Nam si Deus etiam sanctissimis suis permisit, ut laberentur in peccata, ut videlicet cum humilitate agnoscant, quod subsistant in hac defectuosa natura, quæ nil nisi spinas, infelix lolium, atque alias malignas herbas producit; quid ergo opus est, ut tunc multum affligas? Quin scito, quod Deus etiam vitiis scalas sciat facere in cœlum.

C.

CALIGO a filiis istis tenebrarum in DEO, lucem inaccessam habitante, nihilominus esse docetur. Coccyni Bohmiani, Weigeliani, Poirettani satis innotuere, quod DEUS Pater sit tenebræ, quod generando *Filium* accipiat lucem, quodque spirando *Spiritum S.* accipiat gaudium & acquiescentiam. Sic ergo aut convitiis consulto proscinditur Numen ter Sanctum, aut spiritus obscuriloquus, λογίας καὶ σκοτίας, formam sanorum verborum deserens, oberrat circa tenebras, quas magis amat, quam lucem, eo, quod opera ejus sint mala. Latitat autem sub hoc loquendi tenore Platonismus & vetus Philosophia Ægyptiorum, qui statuerunt, primum rerum principium esse tenebras seu caliginem obscuram atque incognitam. CANON INTERNUS ex regeneratione & nova creatura accersitur, & veritas divina non tantum ex Scriptura, verum etiam ex emanatione divina dignoscitur, idque per Verbum internum, quod cuivis homini connatum esse reputant. CARNALES perinde, ac Tertullianus olim, Montanista factus, Psychicos, eos omnes, quotquot sincerorum partium studia Theologica sequuntur, dicitant, provocantes ad CENTRUM ANIMÆ (licet quis forte literam Evangelii ignoret) Hoc dicitur CHRISTUS, etiam cuilibet Ethnico connatus.

Quicquid extra additur, non nisi accessorium est & accidentale. Alii suum cujusque Nihil dicunt esse Centrum animæ; & ab hac quidem centrali substantia quamvis religionem judicant esse dissitam, longeque alienissimam. CEREBRINUM esse vociferantur omnium eorum institutum, qui religionis & confessionis externæ rationem habent, animasque ad Symbola Librosve Symbolicos astringant; quandoquidem externa verbi prædicatio & Sacramentorum administratio vix paterarum inanum nomine debeant venire, & ad Theosophiam cordis nihil conducant. Sic ergo cor a mediis salutis abstractum, & ejusdem centrum extra isthac media anquiritur. Quin CHAOS nonnulli vocant ipsum DEUM, ex quo creaturæ omnes progenitæ fuerint, essentialia ejusdem Δύσπατηα. CHRISTUS IN NOBIS Anti-Biblicus articulum principalem in hac falsi nominis falsæque religionis devotione subministrat. Hunc alii cum Postello dicunt naturam, ante omnia æternæ naturæ unitam, ab initio creatam, quæ necessario pars sit humanæ naturæ superior; alii Medicinam cœlestem, ex semet ipsa per effluvium divinæ virtutis ejus sine mediis percipiendam; alii blasphemæ speculum peccati, quod fecerit, appellant. COELOS ANIMÆ TRES excogitant, imaginalę, rationale & intellectuale, hujusmodi affaniis mire sibi placentes, Theosophiæ universalis cultores. COLLECTIONEM, h.e. ingressum ad interiora, vocant, ubi eremum seu solitudinem suam colant. Neque enim aliquid agendum rentur in hoc secessu Mysticō, sed ab omnibus etiam bonis operibus, cum externis, tum internis, abstinentum. Suspices cœli æmulantur veteres, arbitrati, desideria omnia activa esse argumentum imperfectionis, & indicare illud, quod anima nostra nondum plane & plene sit evacuata. Quorsum pertinet COLLIQVATIO cum Deo, viæ unitivæ gradus; COLLOQUIUM cum Deo, non Davidis certe, nec Chrysostomi æmulum; verum Dionysiastrī Areopagitæ: CONCREMATIO in amore Dei; quæ est non Paulina, sed Quakeriana: CONFORMATAS cum Deo; quæ est non Petrina, sed Dionysiana: CONJUGIUM cum Deo, idque non Salomoneum, neque Esaiatum cum Chebzibah cœlesti,

lesti, verum præstigiatorium sine lavacro aquæ & sine Verbo contrahendum: CONTEMPLATIO, quam Domini Spirituales ab oratione, prout volunt, & prout ipsis videtur, distinguunt, & hanc tamen in meditativam, affectivam & infusivam, cum Poiretto subdistinguunt. Prisci quippe contemplativam vitam activæ i. e. practicæ & communis, ad Theologiam moralem forinsecus ducent, attinenti, virtutumque & officiorum Christianorum exercitia complexæ, multis parasangis anteponunt; id quod vel ex Lutheri scriptis posterioribus appareat. Neoterici autem ejusmodi spirant contemplationem, quæ omnem intellectum excludat; quæ circa Deum sine consideratione SS. Triados versetur, sicque adeo pura sit & perfectissima. Philosophis quidem certe contemplatio est actus intellectus *speculatorius*; Mysticis vero est *practicus*, ad voluntatem potius, & quidem sublimatam, quæque intellectum in contemplando antevertat, præcipue attinens. Ita proinde amant distinguere cogitationem, meditationem & contemplationem, ut cogitatio ad objectum abeat, sed lento pede, & saepe huc atque illuc vagetur; meditatio per ardua & aspera progrediatur ad directionis finem, atque ad eum magna industria nitatur; contemplatio vero libero volatu ad Divina sancto quodam impetu feratur, & in suo objecto amore conquisit. Proinde, ajunt, cogitationem esse sine labore & fructu; meditationem esse laborem cum fructu; contemplationem permanere sine labore & fructu. Has certe institutiones Mysticorum impiorum, in quibus falsum istud principium, falsum medium, & falsum finem, de quibus in præfamine locuti sumus, supponunt, merito volumus explosas. Modicum quippe fermenti totam massam fermentat; & semel plenius attracta contages nihil sani relinquit. CORDIS THEOLOGIA, prout Theologiæ Scripturariæ opponuntur, præter orationem etiam continet ac poscit mortificationem sensuum, appetitus, memoriæ, intellectus & voluntatis, ut adeo Vacuum Mysticum ex his omnibus fiat; ipsaque in activam & passivam dispescitur. Exigit juxta quosdam, ut homo querat suam ipsius ignominiam, ut abneget ea quoque, quæ ad salutem sunt necessaria,

¶.g. divinam illuminationem , amorem ac desiderium virtutis; ut fugiat Musicam , novellarum lectionem , amicitiam cum aliis , compressionem nasi coram graveolentia , aliaque adiaphora plura , utpote quæ omnia contrarientur abnegationi sui ipsius. CUBICULUM , a Salvatore mellitissimo nobis commendatum , in hac Theologia cordis illuc panditur , ut omnes ideæ , ad perfectionem spiritualem minus necessariæ , absolute & in solidum hinc exesse jubeantur , nulla que nullius rei naturalis , moralis aut œconomicæ consideratio amplius intromittatur , nullum judicium super ea formetur , nulla curiositas toleretur . En tibi Vacuum mysticum in cubiculo , ad quod CUSTODIAM CORDIS , a Davide commendatam , superstitione , nimis Pharisaico & eleætio cum excessu , detorquent.

D.

DEISMUS, non large acceptus, prout negationem divinæ provi-
tentiaæ , & huic confinia vagarum mentium præcipitia notat , & per
antiphrasin Atheismum potius insinuat , omnemque religionem eli-
minatum it ; verum sub notione pressiore sumptus , est Absolu-
tissimus vesaniæ humanae , ex creatore creaturam facientis , aut eun-
dem putantis esse principium internum , συστατικὸν , ac partem es-
sentialem cuiuslibet entis creati , seu mavis , esse unum tantummodo
ens , quod naturæ jam naturalis , jam naturatæ nomine veniat . Dip-
pelius quidem certe in Fato suo fatuo cum hoc Spinozismo etiam
Audæanismum combinat , delirans , Gott habe einen subtiles Cör-
per / oder unsichtbaren Körperlichen Grund aller Geschöpfe von
Natur in sich ; das sey die ewige Natur / und das object , das
Gott selbsten in sich habe / ohne welches er nicht einmal actiones
æternas thun könne . DENUDATIO tribuitur a rigidiorum harum
scholarum Antislitibus duntaxat occultis DEI filiis , quos ab Amicis
DEI sequestrant . Persuasum nempe sibi habent Magistri isti , quod
Amici Dei internam suæ mentis ascensionem cum proprietate quadam
possideant , suæque salutis æternæ desiderium alant , dum ipsam amo-
rosam ad Deum adhæsionem , tanquam optimum quoddam , eligant
atque amplectantur . Hinc etsi Deum , ceu summum Bonum , unice

dili-

diligant; tamen suis forum quandam retinent proprietatem: adeo-
que non plane denudati sunt mystice, nec in amoris divini unitate
penitus consumpti atque concremati. Unde etiam nondum æter-
næ beatitudinis certi sunt; quippe qui nondum omnino sibi ipsis,
& omni omnino proprietati sunt emortui. Vid. supra tit. AMOR
DEI PURUS. O subtilem vero! o miserum denuo Absolutismum,
quo sine suffragio Biblico Amici Dei v. g. Abrahamus, Apostoli &
alii, occultis Dei filiis postponuntur! Quidam hi tandem? Denu-
dati illi, quorum amor totus sit *nudus* sine ulla reflexione ad ullam
Egoitatem & Proprietatem, qui soli sentiant in se æternæ salutis
certitudinem. Subest huic Rigidismo Anti-Biblica ista Deiformitas,
cujus respectu Petruccius opinatus est, verum Mysticum plus esse,
quam hominem. O vanam & inanem deceptionem, Pythagoræi-
smi, Platonismi ac Stoicismi tenaciter æmulam! DERELICTIO A
DEO FACTA. Vel perverse tribuitur homini Derelictio passiva &
satisfactoria JESU CRUCIFIXI, utpote qui μονοτρόπως hoc tortular
iræ divinæ & solus calcavit: vel *Derelictio sui ipsius*, de qua supra
in tit. ABANDON, ABRENUNCIATIO &c. aliqua monui, quæ si
in Davidica revolutione omnium viarum in Dominum perstaret, lau-
danda foret; sed cum præter alias scorias etiam hanc eidem affri-
cat Poirettus, quod in ejusmodi perfectione consistat, cuius ratione
& Velle & Perficere bonum nobis adjaceant, Hyper-Paulina & Hy-
per-Apostolica est; adeoque vana & irrita persuasione nititur. Atque
ita Mich. Molinosi in excessu peccavit pietas, cum, si cui revelare-
tur, Deum ipsum absolute damnare velle, eidem injunxit, ut vo-
luntati divinæ etiam usque ad æternam damnationem se resignaret.
Impium enim est, rem tam injustam & horridam de Deo vel cogi-
tare. Conf. infra sub voce *Resignatio*. Similiter Derelictio corpo-
ris in Canto Opitiano: *So lass den Leib / in dem du bist gefan-*
gen / nisi præscindatur a sensu Platonico, sed proveniat & cantille-
tur falso ex principio, medio & fine Matæologiaz Mysticæ, mereatur
correctionem: *Lass ab die Sünd / in der du bist gefangen.* DE-
SERTUM pro devotionis impedimento exponitur, cum in Anacho-
retis

retis ejusdem fuerit adminiculum. DESIDERIA CORPORIS PASSIVA statum inactivitatis appellant, animæque silentium. Contradictionem denuo & εαυτομαχίαν observamus rigidorum horum Magistrorum. Desiderare enim & non desiderare nos jubent, seu mavis, desiderare sine desiderio. Et falluntur certe, dum existimant, regenitos sese habere pure passive, cum tamen Spiritui S. cooperentur. Anne enim non Scriptura dicit, quod nosmet ipsos purgemos ab omni contagio carnis & spiritus, quodque omnis, qui spem hanc in ipso habet, αγνίζη εαυτὸν perinde, ac ipse mundus est? Anne non Abrahamus, Jacobus, David, Hiskias, anne non Hanna mater Samuelis, anne non Maria mater Domini desideria sua maxima cum activitate Deo exposuerunt? DESPONSATIO Hoseana venerabilis; at fanatica gradus viæ unitivæ est. DEVOTIO Psalmodica exercitium legis & Evangelii; at recollectio interior Molinosiana somnium mentis est. DEUS Felgenhauerianus est der rechte essential-Mensch / sonderlich / wie er sich in CHRISTO dargestellet hat: Wir Menschen aber sind nur nach solchem Bilde als eine Abschattierung gemachet. DIES MYSTICUS aut meridies, nocti & auroræ oppositus, est via unionis, ab illuminatione & purgatione distinctæ, in quo Entheo nostro Mysticō contingere putantur spiritualis exaltatio, inebriatio, absorptio, exæstuatio, unctio, elevatio, illumination, gustus, sabbatismus, liquefactio, jubilus, osculum, amplexus, desponsatio, saltus, unio, admiratio. O Satan, Satan, in Angelum lucis transformate, quantopere opus Dei depravatum ivisti? DIVINISATIO STIFELIANA. Sic nimirum iste ad B. D. Weberum: Du lästerst meine leibhaftige Gottheit im Himmel und auf Erden/ auch die Fülle des ganzen Göttlichen Wesens. Alii stultorum imitatores scribere non sunt veriti, Christianum esse Deum visibilem & corporeum: wölfen wir kleine Götter in dem grossen Gott seyn / so müsten wir die Liebe wesentlich werden. DRACONEM Apocalypticum idem Felgenhauerus vocat Humanam Christi Naturam, bestiamque ex abyssō ascendentem. Φεῦ τῆς λαοδοξίας!

E. EBRIE.

EBRIETATEM sive inebriationem fanaticam , quam ad gradum vitæ unitivæ jamjam referebamus , nunc operose describere non vacat. Paracelsistarum Theologia, nimia sub abundantia absorpto vino adusto haud dissimilis est ; ab aliis cum stibio seu antimonio, præpostere & in excessu tam præparato , quam usurpato , solet conferri. ECLECTICISMUS & Indifferentismus religionum nasutam animalium nostrorum Mysticorum sapientiam mirifice pascit. Scepticus quidam recentioris ævi tres ponit religiones eclecticas, maiorem , medium , & minorem : Illam ex Christianismo , Judaismo , & Ethnicismo , vix tamen ενδεχομένην , istam ex omnibus Christianorum sectis, quantumvis in occulto, constipandam , ne Socinismo quidem excluso , hanc ex tribus, in imperio Romano valentibus, publice ac solenniter coadunandam effingit. Arbitratur enim, nullam earum esse magnorum nævorum expertem, adeoque abutitur aureolo illo Apostoli effato , quod omnia probanda , & , quod bonum est, tenendum veniat. ECSTASIS Oppeniana, aliæque multifidæ, prolixam hic recensionem non merentur. EGOITAS, Ichheit/ Eigenheit/ proprietas , denudatio , in unitate amoris consumptio & concrematio eorum , qui omnino sibimetipsis & omni proprietati emortui sunt, renunciantes omnibus , nudoque & imaginibus vacuo spiritu suam ipsorum essentiam transcendentes & excedentes. Quæ est intrversio hominis in seipsum , & Purificatio Jamblichiana, in hoc consistens, ut separetur quam maxime animus a corpore , & assuefiat per se esse absque corpore , in secessum versus (vid. jam dicta sub Derelictione, so laß den Leib / in dem du bist gefangen) liberque a corpore , velut a vinculis. Id quod mors animæ vocatur , Enthusiastica nimirum hujus a corpore solutio ac segregatio. EVOCATIO mentis ad DEUM per cognitionem ejus negativam ab Areopagita larvato ita traditur , ut consistere putetur in ignoratione, utque adeo mens in caligine ista ignorantiae Deo uniatur, semetipsam deferendo , & detractione isthac sua perfungendo. Quæ quidem ratio θεογρωσίας potius destruit , quem adstruit , & in magnis verborum

borum fumis nihil dicit. Sic nimirum Weigelius eo devenit, ut DEUM describeret per æternum nihil. Et inter se dimicant, qui talia ptofitentur, utrum contemplatio illa, quæ fit per negationem, & per abstractionem mentis ab omnibus positivis & incomprehensibilibus Dei perfectionibus, sit actio, an pura passio: utrum sit experimentalis in affectu, an in intellectu. Sunt apinæ tricæque, & si quid vilius istis. **EMANATIO DIVINÆ ESSENTIAE ET EFFLUXUS IN ANIMAM.** Quando dicimur genus Dei esse *efficienter*, fallaciam a dicto secundum quid admittentes illico pronunciant, hoc esse capiendum ἀποστολικῶς, quodque omnia ex divina essentia effluant, & in illam redeant seu redundant. Quinimo omnium hominum animas præexitisse, antequam jungerentur corporibus, somniarunt olim tum Ethnicorum, tum Hebræorum Sapientes oppido multi. Unde nata est paradiatribe, quod vel anima Christi ante incarnationem extiterit, quodque Filius Dei jam in Parædiso ante lapsum Adami fuerit incarnatus, & humanam induerit naturam ab ipso Adamo, qui principium fœcunditatis habuerit in semetipso, quod ex DEO emanarit. Nugæ ! ENTHUSIASMUS, inde patet, quam horrendum, immane, ingens, & lumine carens sit monstrum; quandoquidem cum Atheismo eatenus paria facit, quatenus Verbo Dei revelato parum tribuit: unde non nisi male feriata, excœcata, a Deo aversa Deoque aduersa gignit ingenia. Hinc prodiit EVA COELESTIS, ex qua Pater genuit Filium: hinc novus Christus, cœlestis & divina Eva, pullulavit. Hinc EVACUATIO INTELLECTUS ET RATIONIS ortum traxit, in eo posita, ut nesciamus, quid sit Deus, ut vel nomen & conceptum Dei ignoramus; hoc unam ut sciamus, quod nihil sit essentia nostræ animæ, quodque hac in vita omnino nihil de Deo cognoscamus. Quæ est omnimoda rationis & reflexionis cujuscunque abolitio. EXCLUSIO, dicitans, Deum solum ita amandum, ut præterea ex entibus creatis nihil vel subordinato amore diligatur; eundem solum ita timendum, ut præterea nihil, ne infernus quidem timeatur; ita solum honorandum, ut præterea nulla creatura, quantumvis Deus

cam

cam honorandam esse dixerit, honoretur. Qui Absolutismus de-nuo cum rationi sanæ, tum revelationi divinæ contravenit. Ec-qui enim non honoremus Parentes sub Deo, cum Deo, post Deum? Ecqui non timeamus infernum, quatenus Deus corpus & animam infidelium per illum perdere potest? Ecqui non diligamus liberos, cum ipsa natura *soror* parentibus inseverit? EXPERIENTIA est istud principium Theosophorum, quod imposuit longe plurimis: unde scandalosa Poiretti distinctio inter Theologiam Scripturariam & Experimentalem enata. Secretorem hanc ptaetiam cum Bonaventura Theoriæ anteponunt, rati, omnia hic per experientiam propriam agi, & observationes non vulgares de illuminatione interna, discretione spirituum, & lumine Dei interno hinc capessi. EX-TERNUS HOMO hic subscribere judicatur Libris Symbolicis & Con-fessionibus, imo & peccare subscribendo; at internus non item. Ut-ut ipse Apostolus confessionem oris æque exigat, ac fidem cordis; illis tamen omnia evilescunt, quæ externa sunt, utpote quæ inte-riorem hominem nihil juvent, sed omitti queant. Tam parvi æsti-mant œconomiam Verbi & Sacramentorum, divinitus ordinatam.

F.

FAMES. Tametsi esurientes ac sitientes justitiam a Sosandro beati prædicantur; Quietistæ tamen impedimentis penitissimæ devotionis etiam famem annumerant, & hanc inter signa imperfectionis volunt relatam. Datur quidem apud Amosum Prophetam fames, quæ est justa Dei poena & Verbi divini abstractio; inde tamen haud videtur sequi, quod desiderium audiendi verbum pietati adverse-tur, aut devotionem sufflaminet. FANATICI sunt, quorum princi-pium, medium & finem in Prologo hujus Diatribes jamdum oculis expo-sui. Ex fructibus, cum dogmaticis, tum moralibus, nostra hos cognovit ætas. Præ cæteris insignes sunt hypocrisia, arrogancia, contemptus proximi, impuritas, temeritas, Sacramentorum vilipendium, ministerii publici infestatio, Confessionum execratio, Reformatismi novelli pru-ritus, & plura alia, quibus undique turgent, vitia. Objicis **N**) multa tamen apud hos legi bona, salutaria, imitabilia. Regero, hæc ne-

C 2

qua-

quaquam Fanatismo, qua tali, & quatenus colluvies omnium hæresium schismatumque ad extremum evadit; verum orthodoxiæ, hoc est, rectæ de rebus divinis sententiæ, tribui debere. 2) totam Ecclesiam orthodoxam nondum omnes damnasse fanaticos. Remitto itaque te ad Libros Symbolicos, ubi identidem damnantur; &, si nemo ipsos damnaret, in foro conscientiæ autonataxipitos forent, Tit, III, 11. Et hanc convictionem internam licet ad tempus non percipient; evigilante tamen conscientia penetrationem ancipitis gladii per intima viscera experientur, Verbo cumprimis coram tribunali Christi majestatice judicaturo. 3) solos Hermeticarum & Chymicarum scientiarum gnaros Theophrastum Paracelsum, Böhmiūm, Weigelium, aliosque judicare posse. In promptu est responsio. Si hi & similes Hermetici intra terminalia suæ disciplinæ perstitissent; nemo Orthodoxorum illis dicam scripsisset: Postquam autem extra pomœria suarum, quas sibi arrogant, scientiarum excurrentes, falcam in messem Theologicam immiserunt; ecquis, amabo, jure vito vertet Theologis cordatis, si officio elenctico, divinitus mandato, adversum eos usi fuere? Dicis gratia, si Böhmius, aut quicunque tandem sub ejusdem nomine delitescunt, docere non verentur, in die H. Schrifft sey etlich irrig Ding hinein-gebräuuet / Gott sey keine Person/ als nim in Christo/ Gott sey dreyfaltig im Wesen; numquid hæc talia ex Chymicis dijudicanda? Num hic viæ unitivæ profundior seſtator ac defensor unctionem Johanneam habere putandus? numve haud aliter insanivit, quam saltem apparenter, seu mavis, eo modo, quo Paulus Atheniensibus & Festo insanire videbatur? 4) universum tandem negotium redire ad meram λογομαχίαν, & controversias in verbis modo, eorumq; commoda explicatione, quam rebus ipsis, consistere. Enim vero dicat sententiam, qui dicere potest, num v.g. hæc de SS. Scriptura & SS. Trinitate dogmata sint tam exigui momenti. Liceat idem nunc pronunciare de nostri temporis litibus, adversariorum, non nostra, culpa motis, quod Mart. Chemnitius & alii Patres Bergen-ses super certaminibus, decisio in Epit. Form. Conc. cuius caput XII. cumprimis Fanaticos & Enthusiastas notat, edisseruerunt. Motæ (inquiunt)

quiunt) illa certamina non sunt λογοπαχίοι, aut de verbis inanēs
& non necessariæ disceptationes: quales oriri solent, cum altera
pars alterius sententiam non satis assecuta est: ut quibusdam for-
tasse in hoc religionis negotio res habere videntur, qui existimant,
disputari tantum de paucis quibusdam vocabulis, quæ nullius pene,
aut certe non magni, sint momenti. SED RES GRAVISSIMÆ
SUNT, DE QVIBUS CONTROVERTITUR, ET PRORSUS
TALES, UT ILLIUS PARTIS, QVÆ A VERO ABERRAT,
SENTENTIA IN ECCLESIA DEI NEC POSSIT, NEC
DEBEAT FERRI, NEDUM EXCUSARI AUT DEFENDI.
FIDES juxta quosdam horum est ipse DEUS, juxta alios, ipsa Theo-
logia. Indifferentistæ fidem implicitam jactitant, den un-specificir-
ten Glauben / da man gerne alle Wahrheit glaubet / als welcher
das einige Mittel sey Friede zu stifften. Aliis sordent tres fidei
partes, notitia, assensus & fiducia. Quo nomine ipsam in mera
unione consistere clamitant. Effectus fidei charitas, apud Pontifi-
cios, Socinianos, Arminianos, Enthusiastas, est ipsa fidei forma.
Quare non mirum videri debet, Petrum Pertium, Professorem Lei-
densem, Remonstrantium partibus addictum, in causa Barnefeldi-
na tempore Colloquii Durlaceni exauctoratum, ad Pontificiorum
castra transisse. Prima quippe mater hujus transitus fuerat am-
bitio. Causabatur deinde, ex doctrina Contra-Remonstrantium
de fide tria porismata erronea, falsa & absurdâ necessario effluere:
& primo quidem inde sequi, quod omnium Christianorum una nu-
mero eademque sit justitia, quia Christus sit unus; deinde, quod
omnes Christiani tam sint justi, quam sit ipse Christus; tandem,
quod iidem in hoc seculo sint justiores, quam futuri sint in altera
vita, eo, quod hic omnes Christi habeant justitiam, illic singuli suam,
camque duntaxat inhæsim, sint habituri. Adeo periculosest,
doctrinam de fide sinistre imbibisse; hinc nimirum ex errore in er-
rorem facilis datur prolapsio. Sed hæc obiter & perfunditorie.

G.

Gelassenheit / itidem teatorum falsæ & spuriæ fidei est in

C 3

cœti-

cœtibus Pseudo-mysticis. Das soll nun seyn der Glaube/ nehmlich eine willige und völlige im Gehorsam bestehende Überlassung und Übergebung sein selbst / eine Einsenkung in Gott / ein Eingang in Gott. Das nennet man Scheins-wegen eine Ein- und Annahmung Christi mit seinem Geist und Kräften / aber mit Ausschluß derjenigen Zuversicht / daß Christus genug vor uns gethan habe / und also nicht eine Annahmung des Verdienstes / sondern des Exempels und einer so genannten blossen Kraft Christi / die doch ohne sein Verdienst nimmermehr unser werden kan. Neque vero multum hinc abludit GENERALIS *cognitio articulorum fidei*: quæ fidem carbonariam gignit , & per ignorantiam potius, quam specialem notitiam venit describenda. Nihilominus illi, qui sub pietatis prætextu , tanquam sub pelle ovina, incedunt, fidem specialem, & particularem notitiam hujus aut illius articuli, carnalem atque cerebrinam esse , vociferantur. Ecqui malum ! hoc pacto quilibet nostrum dicere juberetur : Ego scio , cui credo : Ego scio , quod Redemptor meus vivit : Ego scio , quod sit Dominus meus & Deus meus : Ego scio , quod sit Amicus meus , & ego sim ipsius : Ego scio , quod Verbum Ipsius sit in ore meo? Et vero hoc est Verbum fidei , quod suo quisque corde credimus , & suo quisque ore confitemur. GENERATIO FILII DEI NECESSARIA , ET ANIMÆ HUMANÆ ARBITRARIA , quæ fieri EX ESSENTIA DIVINA creditur. Vox durum sonans in ore & scriptis Antesignani Pseudomysticorum Poiretti. Deliquum mentis ille passus Trinitatem nobis non sine delirio consignat. Juxta ipsum quippe Deus Pater secundum se spectatus est facultas quædam vacua, nec luminosa, nec felix. Imo in primo principio abstracto (in Deo) sunt malum , tenebræ , ira , regnum infernale. Ut Pater porro in divinis lumen & beatitudinem suam inveniat , necesse est, ut intra seipsum producat Filium, ut in ejus facultate intellectiva nascatur lux ; & huc illud pertinet Johannis : Lux lucet in tenebris. Tunc tandem nascitur Amor, h.e. tertia Persona Trinitatis , quæ est Acquiescentia Dei Patris , ejusque gaudium ac fruitio ineffabilis. Quem amo-

rem

rem si non produceret Deus Pater, in æternum esset miserrimus; nunquam secum contentus, sed in perpetua anxietate & in cruciatis vivens. Præstigia hæ sunt Böhmiæ, & a processu regenerationis nostræ Personarum divinarum actus personales & modos subsistendi extrema cum temeritate describunt. Quoniam enim (ajunt) anima in regeneratione luce indiget; ideoq; etiam Deus Pater in generatione lucem & sapientiam suam accipit a Filio, sicut Filius Dei est lux fidei in regeneratis. Et porro, uti amor, acquiescentia, tranquillitas, gaudium in regeneratis est Spiritus Sanctus; Ita idem Spiritus S. amor, acquiescentia & lætitia est in Deo Patre. GRANUM DELSTICUM, das eingesæte Senff-Körnlein / welches dem von außen hinein gebrachten Glauben entgegen gesetzt wird. Alii scintillulam nominant, omnibus hominibus implantatam: Barclajus semen, lumen, verbum internum: William Caton Geist/Wort/Sohn/Ebenbild/die Hand/den Finger/die Weisheit/den Willen/das Licht oder Gemüth Gottes/oder/wie man es nennen will. Weigelius im Gulden:Griff/das Wort/scribit (quod ante a librum internum appellaverat) ist die Weisheit Gottes im Menschen; Es ist das Bildniß Gottes im Menschen; Es ist der Saame Gottes/das Gesetz Gottes/Christus/Gottes Reich; Es ist das Wort des Lebens in uns. GUSTUS FANATICUS est gradus viæ unitivæ, sine fide, & post immidatum Dei illapsum in animam perceptus, experimentalis, ita tamen, & cum ejusmodi paradoxo, ut experientiam dicant principium notitiae, non notitiam experientiae.

H.

HALATIO, radius & imago divinæ virtutis putatur esse Sophia, das Hauchen/Strahl und Bild der Göttlichen Kraft/ein dreieinig Hauchen/nach welchem Gott aus den 7. Quell-Gestern der Grund-Lehren Einigkeit den dreieinigen Himmel gemacht habe. Quod denuo est mysterium Böhmiæ, quo castius interdum ipsimet etiam Ethnici fuere locuti. HERMAPHRODITUM fuisse Adamum, principium fœcunditatis in semet ipso haben-

bentem, offendiculi plenum dogma Poiretti est, quod cum Weigelianis & Böhonianis commune habet. Frontem perflicant amantes istiusmodi Dogmatistæ, &, cum semel verecundiæ limites transgressi sint, gnaviter impudentes permanent, suamque inebriationem ebulliunt pudendam. HOMINIS TRES PARTES ESSENTIALES ita in vulgus Enthusiasticum percrebuere, ut nonnemo Trinitatem humanam inde exsculpere fuerit conatus. Quin furibundus Autor Tractatus Totonici, des hellenichtenden Herzen: Spiegels / hand trichotomiam loco baseos aut fundamenti posuit, ut totam maniacæ Theosophiæ suæ machinam ei superimponeret. Et vero quid frequentius est, per spiritum non superiorem quandam intellectus & voluntatis facultatem, quæ circa spiritualia versatur, ab amatoribus horum dogmatum intelligi, sed aliquid intimius anima, intellectu & voluntate, aliquid sublimius fide, aliquid excelsius notitia fiduciali, divinitus excitata & revelata, quo res divinas homo apprehendat? Quæsiti, quid sit illud? cum ignarissimis scire sese profertur, aut certe dicere & ex Verbo Dei probare non possunt.

I.

IDEAM HOMINIS MYSTICI multi in eo positam volunt, ut Platones redivivos, imo & Stoicos, Absolutismum fati sui tuentes, nullo negotio animadvertis. Evacuatus esse putatur Mysticus noster ab omni affectuum strepitu, ab omni tum intellectus, tum voluntatis operatione, legi fatorum adamantinæ astriktus, nulli fœtori oborto cedens, aliorum injurias & contumelias exantlare impense desiderans, tam rationi, quam divinæ revelationi, in Verbo expositæ, contraria summa cum prurigine pertendens, omnem amorem sui ipsius, quantumvis sub Deo a nobis ad Deum ipsum jubenter ac præ nobis amandum dirigatur, & ad æternam nostram ipsorum salutem feratur, abominans. JEHOVANI, audiunt Oligero Pauli, Visionistæ Dano, Philadelphi, ex Christianis & Judæis compositi, coetus Ecclesiastici. IGNIS, gradus viæ unitivæ sine Verbo accensus: prout etiam ILLUMINATIO SINE VERBO, immediata revelatio JESU CHRISTI in anima Rosenbachio vocata; irradiatio solis Kuhlmanno visa; cui refractio radiorum

diorum solarium putata ejusmodi lumen , per quod in tertium usque cœlum raperetur . Similia pene somnia , quantumvis extra Parnassum , obrepserunt Antoniæ Bourrignoniæ , Poiretti Magistræ , quam Acta Eruditorum Lipsiensium nobis operosius dedere jam pri- dem descriptam . Hæc ipsa IMMEDIATA OPERATIO DIVINA , & non Scriptura , non Verbi externa prædicatio , est principium Theologiæ Pseudomysticæ effectivum . Unde emersit ista , quam notavimus , inter Theologiam Scripturariam & Mysticam , *αντιδιαφεσις* . Atque ita ex ipsis Scripturæ notionibus non possunt non fieri *σηβλγμεναι* dictiones , Satana evadente Dei simio . IMMERSIO ESSENTIALIS RUSBROCHII IN SUPERSUBSTANTIALEM ESSENTIAM . Hanc qui subit , etiam juxta Ludovicum de Ponte in tergemina Dei contemplatione defigitur . Intuetur primo Deum ea ratione , qua concipitur fuisse ante mundum : deinde contemplatur eundem ex operationibus , non externis , sed quæ in ipso Deo resideant , & prout ipse cum attributis suis est omnium perfectionum perfectio . Elevari itaque hoc pacto mens existimatur ad speculandam incredibili cum *αυταρχεια* , delectatione ac gaudio sapientiam , bonitatem , misericordiam , justitiam , omnipotentiam & amorem Dei . Et hactenus quidem immersio isthæc videri poterat optimabilis laudabilisque , dummodo mens non læva foret , neque malum nasceretur ex quolibet defectu . Tertius enim modus contemplandi Deum altius ascendit , & magnum illum Deum in supramundana illa eremo sive solitudine aspicit , essentia quidem unum , sed personis trinum . Quasi vero Deus , si , ut ante conditum mundum extitit , spectatur , non ita veniat spectandus , quatenus unus in essentia & trinus in personis est . Præterea percontari lubet , cur Molinosus , qui sibi videbatur Deo penitus immersus , ex hac consideratione Humanitatem Christi , in consortium SS. Triados assumptam , excluderit , neque actum amoris erga illum , quia sit objectum sensibile , crediderit venire eliciendum . O caliginosam & impiam immersionem ! IMPECCABILITAS putatitia accedit , qua mire sibi abblandiuntur sanctuli nostri . Nisi vero *αναμάρτητος* fuit Teresia ,

D

magna

magna evomens odia in primos nostræ Ecclesiæ Reformatores. Hoc-
cine fuit subsistere in quiete & resignatione? Hoccine fuit omnia
relinquere Deo dijudicanda, dirigenda ac determinanda? Nisi por-
ro Kempisius, imagines & statuas colens, Mariolatra, Sanctos & An-
gelos invocans, ac cultu creaturarum in anima sua quieverit, aut nisi
Taulerus, missalis idolatriæ sordibus conspurcatus, ab omni la-
be fuerit immunis. Laudavit eum Megalander Lutherus, ut dida-
ctice loquar, in tantum, sed non in totum. IMPRESSIO, die Zie-
hung der Begierde zum Wesen/ sich qualificiren / sein Wesen und
Leben inqualiren. IMPULSUS, impetus, qualem Vates gentilium
sensere, declamantes apud Nasonem:

*Est DEUS in nobis; agitante calescimus illo:
Sedibus aethereis Spiritus ille venit.*

INACTIVITAS, cessatio ab omnibus mentis cogitationibus Quie-
tistica, eremi mysticæ, secessus, otii, solitudinis aliquaque technicis
istiusmodi vocabulis adhuc insignita. INDIFFERENTIA dicitur re-
signatio, mortificatio nostræ voluntatis ac desideriorum, silentium de-
sideriorum, sacrificium spirituale, quo nos Deo immolare jubemur.
Petruccius aliisque Rigidistæ statuunt, Indifferentiam isthanc pertinere
ad naturam & intrinsecam constitutionem orationis, cuius ratione
Orans Mysticus nihil quicquam in precando desiderare debeat, &
tamen precari. O dirum oppositum in apposito! Purissima quippe
Indifferentia censetur, si tali in statu mentis orans ne quidem æter-
nam salutem a Deo petat. Sic orasse arbitrantur etiam Catharinam
Senensem. Anne vero malum! ita quoque oravit Christus, cuius
vestigia in orando tutissime sequimur? Fuitne illi indifferens, cum
animam in cruce in manus Patris commendaret, essetne illa in ejus
manibus, an non? Ecur itaque nos, orationem ejusmodi passivam
æmulando, indifferentes simus, utrum damnari, an salvari, malimus,
cum Salvator noster indifferentiam istam minime omnium exercue-
rit? Ecur una cum Mystica Chantalia, cum Teresia a Confessioni-
bus, cum Gregorio Lopezio, cum Balthasare Alvaresio dicat mori-
bundus: Si placeat Deo, domicilium mihi perpetuum assignare in
infer-

inferno, equidem contentus ero. At at! Deus noster bonus est; non vult mortem peccatoris; sed ut convertatur, & æternum vivat. Moses quidem certe, deleri ex libro Dei cupiens, non aluit sacrificium amoris nescio cujus indifferentis, sed misericordiæ flagrantissimæ erga populum Israeliticum. Nec in Paulo, qui desiderat anathema esse pro fratribus, reperta fuit ista indifferentia amoris erga Deum, sed potius excessus amoris erga fratres suos secundum carnem. Proin grande delirium Mysticorum est, & absurdissimum omnium absurdorum, quod ne quidem visio beatifica augeat amorem Dei, verum sit indifferentis & absolutum quid. Fratrem certe, quem videmus, diligimus; anne non multo magis Deum? Cæterum de Indifferentia Philadelphica consuli potest Diatribe nostra de Neutralitate religionum. INFERNUM aliqui non pro incentivo amoris erga Deum, sed pro impedimento ejusdem interpretantur. Inferni fundamentum, quod in anima inest, basin æternæ beatæque virtutæ solidissimam Poirettus vocare non erubuit. Inferni timorem penitus abdicare Novatores nostros, jam monuimus, oblitos, frugivives timere innocenter carcerem, & tamen diligere pios Magistratus posse. Alii descensum hunc mysticum pœnitentis peccatoris ad inferos ad statum contritorum, quatenus Christo Mediatori per fidem nondum inserti sunt, restringere annituntur, in quo etiamnum sint φιλαυτοι, idololatræ, & sic impenitentes, atque ex amore sui ipsorum justitiæ divinæ adversantes; unde acquiescant plenissime justitiæ divinæ, ejusque sanctitatem celebrant, si per hos cruciatus esse debeant victimæ justitiæ Dei vindicativæ. Verum si hæc explicatio firmo statuto, tum α) pœnitentes erunt simul impenitentes, imo idololatræ propter amorem sui ipsorum. β) acquiescent plenissime justitiæ divinæ, & tamen eidem simul hoc ipso ex philavtia adversabuntur, eo, quod per fidem Christo Mediatori non sint inserti. Neque enim plenissima ejusmodi acquiescentia consistere potest cum adversitate & pugna contra justitiam divinam: γ) celebrabunt Dei sanctitatem ita, ut isthac celebratio Deum magis offendat & ad iram provocet. Nimirum lex iram operatur; & possibile non est placere

Deo sine fide. Quin hæc ipsa celebratio non potest dirigi ad gloriam justitiae Dei; sed potius contrito fidei expers est fuga Dei, est terror legalis, ac multoties in desperationem degenerat. δ) Ecquid idolatria, ex semet ipso idolum faciens, & fidei expers, sanctissimo justitiae divinae dictamini acquiescet? Quin fugit potius Deum iratum, ceu innui, ut pote qui est ignis consumens a terribilis. Lex etiam nullam acquiescentiam in eo, qui Christo per fidem non est insertus, excitat, verum eidem potius maledicit. ε) Confunduntur nunc ea, quæ contritioni solitariæ vendicanda prius statuebantur (Qualis enim, obsecro, est illa tristitia, nisi dolor secundum mundum, quæ mortem operatur atque æternam damnationem) & quæ contritioni salutari, quæ ad salutem est, quæcumque cum fide salvifica in Christum conjungitur, tribui certo sensu certaque sub limitatione poterant. Atque ita ζ) implicat, posse aliquem priore modo contritum celebrare Ἡεορτὴς sanctitatem & justitiam divinam. Quicquid enim non est ex fide, peccatum est. ζ) Nihilosecius implicat, posse aliquem, posteriore modo contritum, in foro conscientiæ interno coram facie Christi, simul Evangelice apprehensi, sese ut victimam justitiae divinæ infernalem cum acquiescentia reputare; sed potius opus est, ut hic se schæredem æternæ salutis certissimum ex testimonio Spiritus Sancti, per Evangelium lato, agnoscat. Antinomismum alias incurremus manifestum, si hosce limites transilire sustinuerimus. INFALLIBILITATEM imaginariam perinde exhibant cordatiores, ac impeccabilitatem istam, super qua paulo ante epicrisin tuleramus. INFUSIVA ORATIO in Theologia cordis, prout vocatur, contradistinguitur orationi meditativæ seu discursivæ, in qua intellectus plurimum sit operatus, & affectivæ, in qua voluntas plurima praestet. Cæterum in oratione infusiva intellectus neque intelligit, neque voluntas vult; sed datur vacuum mysticum, mera passivitas, & annihilatoria sui quies. Hic ergo Deus ita omnia agere putatur, ut piros motus etiam sine piis motibus excitet. Qui si non est de novo Quakerismus in Quietismo, nescio, quid aliud sit, aut appellari mereatur. INGRESSUS AD INTERIORA, non Asaphicus in Sanctuarium, sed ecstaticus in adyta cordis, superstitione & ele-

ficio

Otio cultu effascinati , convenit cum eremo & solitudine animæ parabiblica , quam supra jam reprehendebamus. Ingressus ad Deum , der Eingang / das Einkehren in Gott / nuncupatur etiam introitus in cubiculum , in die Braut-Kammer / quantumvis juxta alios hæc gradibus suis discernantur : itemque introitus in caliginem divinam , qui eo ipso , dum Deum scimus , in ignoratione ejusdem consistere putatur. Quæ sunt hominum in otio negotiosorum , & altiora viribus sapientium , ineptiæ ; juventuti , ne omnia alia capessat præjudicia , identidem explicatius proponendæ . Horsum facit INSPIRATIO BOEHMISTICA ; horum INTELLECTUS PENTRATIO , LIGATIO , EVACUATIO : Horum INTELLIGENTIA UNIVERSALIS DEURHOFFIANA , fato fatuo & brutali obnoxia , & incassum pro summa perfectione venditata , reduci queunt. Horum aggregantur INTERNA , in antithesi ad externa . Talia sunt apud ipsos internus homo , quem sibi persuasum habent esse Sponsorum Cantici Canticorum , cui vendicant internam vitam , externæ oppositam , quique non subscribit Symbolis & Confessionibus , quantumvis homo externus fidem iis juratoriam addicat , & hanc subscriptione propria faciat testatam : Interna pax , seducens ita animatos ad secretiorem arrogantiam & merum Pharisaismum : Internum , insitum , naturaliter implantatum verbum , quod ipso etiam revelato sanctius esse credunt , & religiosius venerantur , ajentes , man solle an der Heil. Schrift nicht hangen bleiben. Internus mundus , welche (innere Welt) sey eine Göttliche Wesenheit / daraus die euerliche Welt nur eine Aufzgebürth genennet werden möge : Internus Baptismus , Interna Cœna , cum refectione externi Baptisimi , & externæ Cœnæ ; siquidem hæc visibilia Sacra menta ad essentiam Christianismi ne quidem attinere judicantur. INVISCERATIO est transubstantiatio hominis devoti , seu mutatio passiva in substantiam divinam . INVITATIO AMICORUM DEI non per Verbum Evangelii κατ' ἔξω , verum κατ' ἕστω , intro ET ab intra . IRRADIA TIO CHRISTI IN ANIMA , veterum Ansbaptistarum & Schyvenfeldianorum inane delectamentum & vanissima gloriatio ,

qua semen Verbi etiam ante conversionem homini inspirari autum-
runt, atque adeo Spiritum Christi contingere homini sine Verbo
externo docuerunt. JUBILUS, non Sanctorum apud Prophetas, neque
veterum Christianorum, cum subsultu in fine precum conjunctus, sed
ex raptu mere enthuſiaſtico profectus, JUDÆORUM CONVER-
SIO CHILIASTICA, SIMULTANEA, ACTUALIS, UNIVER-
SALIS, ante diem extremum futura, una cum opinionibus Judai-
fmo confinibus conclamatum Pseudomyſticismi fuscitabulum & fo-
mentum eſt. JUSTIFICATIO DUPLEX, una per ſententiam, altera
per executionem ſententiæ divinæ, quæ in reali abſolutione peccati &
expulſione ejusdem e ſubjeſto conſiſtat, quæque adeo ſi tipſa ſanctifica-
tio, eine hergeſtelle Heiligung /da wir die Gerechtigkeit eſſentiell in
dem Weſen Gottes finden müſten/item eine Fromm-machung/item
efficientia justitiæ in nobis ante justificationem productæ, quæ eſt inter-
polatio Oſiandriſmi, confundens ſimul emundationem a peccato, per
Sanguinem JESu Christi factam, cum purificatione ea, qua noſ met ipſos
mundamus; & anteriora posterioribus in ſubide postponens. Quin etiam
a ſpiritibus novellis JUSTITIUM RATIONIS ET SENSUUM jacti-
tatur, eſſe omnimoda intermiſſio actuum facultatis animæ rationa-
lis & ſenſitivæ, retrahens hominem a cogitando, volendo, videndo,
audiendo, guſtando, tangendo & olfaciendo quælibet exterfora,
conveniens cum introversione ejusdem in ſemet ipsum; cum ta-
men Scriptura nusquam jubeat, quod in devotione omnem omni-
no amittere debeamus ſenſum; ſed fides potius ex auditu procree-
tur; & sancti homines in Scriptura non ſine magna ſenſuum inter-
norum & extenorū commotione, ſpiritusque jam exultatione,
jam contribulatione, Deo ſervierint.

K.

KABBALISTICA THEOSOPHIA. Nolo equidem hic illam
ex instituto denudare: prout Arbor ejusdem, ab Hackspanio nostro
depicta, ab Enſoph usque ad Adonai Malcuth per Ehjeh Cether, Jah
Chochma, Jehovah Binah, El gedolah (Reuchlinus pro gedolah posuit
chesed) Elohim gebhurah, Jehovah Tiphereth, Jehovah Zebaoth Ne-
zah

zah, Elohim Zebaoth Hod, & El Chai Jesud, protenditur. Hypo-
 thesis Platonizans a Recutitorum minus recte sentientibus Magistris
 assumpta pridem est, quod essentia divina cum attributis suis in
 omnia entia creata, non tantum ut causa transiens, sed & immanens
 influat, ita quidem certe, ut esse, fieri & operari horum non modo
 per actionum productionem & conservationem effectivam, sed &
 per emanationem sephirothicam & ingredientiam constitutivam, in-
 de dependeant: ut adeo Adonai Malcuth, item Chai jesud non mo-
 do vivificet, fundet & gubernet hoc universum, tanquam sui este-
 dum, sed etiam tanquam sui partem aut compariem; utque adeo
 unica duntaxat existat substantia, quæ Deus sit; & præter eam nul-
 la: hæc autem varie modifetur, & vel extensa, vel cogitans,
 vel perfecta, vel imperfecta sit, atque hoc modo omne ens crea-
 tum nihil sit aliud, quam essentia Dei modificata. Architectus im-
 manium horum absurdorum fuit Benedictus Spinoza, quem tamen
 defensitant alii, causantes, eum vocabulo Dei duplici sub notione
 usum fuisse: aliter quippe hunc loqui de Deo in se considerato,
 quem Cabballistæ Ensoph appellant; aliter de Dei prima emanatio-
 ne, quam Hebræi nuncupent Adam Kadmon: non de isto interno,
 sed de externo hoc Deo Spinosam ista enunciare: de hoc quoque
 vere dici posse, quod, quicquid existat, Deus sit: cæterum Deum
 non realiter, verum solo conceptu a mundo differre, & res crea-
 tas esse duntaxat expressiones in existentia factas earum veritatum
 æternarum, quæ in Deo sint qua essentiam, seu mavis, mundum
 esse expressionem existentiam divinorum attributorum & essentiæ,
 ita, ut præter omnes res creatas simul sumptas nihil reale detur,
 quin Deus dici possit, solusque adeo conceptus Dei universalis re-
 maneat. Stante igitur hypothesi isthac, mundus erit naturæ divinæ
 necessarius & immanens effectus, perinde, ac sequitur ex natura Dei
 hoc, ut Deus semetipsum intelligat, ametque; & hoc universum
 poterit dici Deus manifestatus. Ita illi. Miror certe, Catones, alias ma-
 xime austeros, hypothesiomaniæ huic blasphemæ aures pateface-
 re. Cui tandem me similem pronunciabitis, mortales? dicit Altis-
 sumus.

simus. Num igitur ex creatura Creatorem, ex rana, mure, lapide, imo ex ipso Diabolo Deum efficere fas est? Num ex Creatore creaturam? Num duos tandem constituetis Deos? Num Deum in Non-Deum transmutabitis, & Atheismum introducetis? Num vero Deus haud dicitur ὁ ὥν, & creaturæ τὰ ὄντα? Num haud dicitur τὸ Πνεῦμα, & Creaturæ τὰ πνεύματα? Ecqui ergo Angeli poterunt esse Dii propriæ sic dicti? Ecqui mundus poterit esse Deus? Num οὗτος in diluvio interiens fuit ipse Deus? Num tollere simplicitatem Dei ita convenit & mutabilitatem? Inferre porro e sacro lubet codice: Si Deus est rerum omnium causa immanens; equidem non reperio, qui τὰ ὄντα creata fuerint ante creationem μὴ ὄντα, ac τὰ φανόμενα antehac fuerint μὴ φανόμενα. Arguo: Si creaturæ ab æterno non fuerunt, seqv. quod nec in essentia Dei fuerint ab æterno; & per necessariam αὐτολογίην nec essentia Dei earum causa immanens esse potest. Apparet autem hinc, ecqui Kabbalismus iste & Spinozismus Leenhofianus Censorinis alias longe severissimis arrideat. Fundamentum enim Enthusiasmi Platonicæ, quo in sinu gaudent, & quem præter se omnes ad unum Dissidentes ne quidem percipere arbitrantur, ille sternit. Imo vero & originem idolatriæ, & fôrum gentilium ostentat. Si enim omnia ex essentia Dei ita pululant, ut Deus sit cuiuslibet creaturæ principium internum, causa immanens & pars essentialis; E. cum Ægyptiis etiam allia, canes, feles, serpentes &c. adorare debemus. Frivolum itaque est, cum Spinozâ Kabbalistico per naturam naturantem intelligere unicam illam substantiam infinitam; per naturam vero naturatam intelligere substantiæ hujus modos, realiter a substantia illa infinita non differentes, sed per emanationem sephirothicam inde fluentes, adeoque cum illa ejusdem essentiæ. Temerarium quoque, creationem ex nihilo, & substantiæ finitæ existentiam cum eodem inficiari. De Sephiroth nihilosecius tralatitium est, quod cum Autore Præfationis in librum Schaare quidam opinentur, proprietates divinas ita nuncupari a puritate & claritate, ex significatione Ex. XXIV, 10. *Opus lapidis Sapphirini.* Quemadmodum enim in

re lucida conspicuntur formæ: Ita secundum Cabbalistarum tradita Sephiroth sunt typus omnium entium. Et quemadmodum res conspicuntur in re lucida sine ulla additione: sic conspicuntur omnia in istis Sephiroth sine additione. Optimi sunt Cabbalistæ Christiani, Christum cum cruce sine ulla σκολιοδοξίᾳ venerantes & colentes, in quo instar Sapphirorum supereminentissime Corona, Sapientia, Intelligentia, Magnitudo, Fortitudo, Decor, Victoria, Gloria, Fundamentum, & Regnum emicant ac res fulgent. Quandoquidem, canente Fortunato,

*Vexilla Regis prodeunt
Fulget crucis mysterium,
Quo carne carnis conditor
Suspensus est patibulo.
Arbor decora & fulgida,
Ornata Regis purpara,
Electa digno stipite
Tum sancta membra tangere.
Beata, cuius brachiis
Secli pependit præmium;
Statera facta est corporis,
Tulitque prædam Tartari.*

L.

LÆTITIA, ex errorum fanaticorum seminibus enata, quidvis potius aliud, quam lætitia Spiritus Sancti est. Etenim si contemplantes deponunt omnes affectus; deponent etiam gaudium, praesente voluntaria actuum nostrorum denudatione, abdicatione, divulsione, expropriatione, exsolatione, evacuatione. Quasi vero concupiscentia originalis in homine id permittat, ut omnes exuat passiones; & quasi beatitudo regeneratorum inchoata etiam in hac vita expers gaudii esse, & mens in Deum suspensa, aut in fruitione ejus tanquam summi Boni defixa, sine gaudio manere queat. Aliter Maria, cuius spiritus exultat in Deo Salutari suo. Aliter David, qui cum filiis Core suspiravit orando ad instar cervi, ad fontes aquarum anhelantis. Quin haud paulo horribilis est, si qui super nulla

E

re,

re, nisi propria super desperatione gaudendum, omneque adeo desiderium beatitudinis deponendum esse, renatur. Stoica hæc est lætitia non-lætorum; & absolum dictu, quod verus Christianus per totam vitam sine solatio esse debeat. Increpet te Dominus, o Satan Mystice! Intensus nimium nequit haud disrumpier arcus. Quin cor & caro nostra exultet in Deo vivo, & spiritus noster cum Maria tripudiet in Salutari nostro. Etenim ipse Salvator mandat: Petite, & accipietis, ut gaudium vestrum sit perfectum. Et Paulus Philippensibus geminum imperat gaudium. LIBERTAS IN ORANDO est perfectio animæ putatitia, qua sibi persuasum habent Libertini, omnes cogitationes, quæ sibi succurrunt in silentio & quiete talis orationis, nihil esse, nisi lumina & inspirationes divinas; & quia sint ipsius Dei lumina, ideoque non subiecta esse ulli legi. Unde accidit, ut credant, omnia esse sibi permissa, quæ in mentem & spiritum sibi incident. Taliū hominum spiritus, ubi vult, flare, & neutiquam redhibendus aut coercendus esse putatur: ut adeo, si errant, nullum aliud admittant errorem, quam & naturaliter & supernaturaliter insuperabilem. Hanc quidem certe Episcopii & aliorum excusationem pro Libertinismo Anabaptistarum vulgo afferri constat. LIGATIO INTELLECTUS, VOLUNTATIS ET SENSIUM, est status orationis mere passivæ, in qua orans nihil omnino agere, nullum motum in sensibus, nullum in intellectu, imo nullum quoque in voluntate habere; sed ab his omnibus absolute quiescere debere judicatur: quandoquidem operationes omnes sensuum externorum & internorum mentem impedian, quo minus possit Deum caste & pure attingere; præterea per tales facultates atque potentias objecta nimis materialiter proponantur, cum tamen Deus sit adorandus in spiritu & veritate. Hoc est, devotio, pura in Deum tendentia, & sequens cum Deo unio debet esse mere spiritualis: nec juxta τὰς φιλοταιγάτας actiones phantasie, sensus communis, aliive actus mentales & vitales cum orantium mortificatione & annihilatione deificatoria stare queunt. Incrustatio certe hæc magna est, quæ vel acutioribus ingeniis, extra cancellos Verbi revelati semel abstractis abreptisque, per hujusmodi illicia

illicia & fistulas dulce canentes imposuerit. Sed nihil dixerim de eo, quod vel Philosophice ἐκ τῶν ἀδυνάτων sit, ut homo vivus, in quo vitales operationes sese legitime exerunt, ligaturas ejusmodi suæ phantasie & communi sensui injicere valeat, vimque inferre sensibus propriis, tum internis, tum externis, ut iisdem uti per annum, nedum per totum vitæ superstitis intervallum, nequeat. Fallor enim, an captivationem phantasticam & rationis & sensuum sub obsequium fidei, etiam contra mentem Apostoli, Rigidistæ illi mihi reponent, & statum controversiæ immutando, urgebunt, satius esse, sceleratorum hominum sensus esse constrictos, quam adeo impune ac licenter peccare. Enimvero cum Scholis Orthodoxorum hoc in præsenti inculco, & pie expendendum sisto ፩) quod Christus, orationem Dominicam, ceu perfectissimum omnium orationum Christianarum exemplar, nobis præcundo, ne iota quidem de hac passitate posuerit, neque alibi vel præceptum, vel promissum super ea scriptum reliquerit. ፪) quod orans per hanc ligaturam omnium animæ operationum fiat non-orans. Arguo enim: Si anima, in tali passione constituta, plane nihil est proprie loquendo: sed Deus ipse, in quem transformatur sic orans homo, omnia agit; tum invicte sequitur, aut, quod non homo oret, sed Deus ipse in homine, aut, quod homo, Deum adorando, adoret seipsum. ፫) quod externa sensoria, oculi, aures & lingua, dum in usu legitimo ponuntur, devotionem non impedian, instar multorum exemplorum docent Apostoli, beati a Christo prædicati eo, quod Christum oculis viderent & auribus audirent; id quod certe sine devotione non factum. Et vero ex horum numero Petrus in monte, Christum clarificatum videns, sese devotum fuisse, ipsem testatur. Neque etiam Jobus, oculis Deum Goelem suis intuens, devotione carere, aut ab eadem per ocularem visionem impediri, putandus est. Imo si externi sensus omnino impedirent internam devotionem, ecqui rationabilem & spiritualem cultum Deo offerremus, corpora nostra Deo, tanquam hostiam viventem, sanctam & Deo placentem immolando? ecqui Deum in corpore nostro glo-

rificare juberemur ? ecquī piorum corpora audirent Spiritus Sancti templa, si omnis spiritualitas orationis ac unionis mysticæ tolleretur per materialia? Ohe! quæ, qualis, quanta mentem subit effascinatio, si Molinosus & alii ab objecto orationis passivæ omnia objecta materialia, etiam Christum, ejus passionem, mortem, resurrectionem, vulnera, Sanguinem, summa certe incentiva precum & amoris divini, regiunt? Hoccine non est enecare ac jugulare unico iactu omnem orationem Deo placentem? Frustra tandem a talium Evchetarum defensoribus obtenditur distinctio quod Christus summus sit Deus per essentiam; anima vero deificata sit Deus per gratiam; quandoquidem miscetur in hoc posteriore asserto & confunditur gratia immediatae identificationis, de qua controvertitur, cum gratia mediatæ conversionis ac regenerationis, ex qua θεωσις ista nullo jure elicetur. Imo & gratia imaginis Dei accidentalis, in nobis instauratae per Christum, gratiam imaginis substantialis, nobis collatae, haudquaquam infert. LINGVA NATURÆ BÖHMIANA; petulans & ipsa delirium est, adeoque tum αὐθῆσεως, tum κολάσεως δέομενον. Ecquis enim magna mysteria in tam putido commento quærat, illamve linguam Böhmio a Spiritu S. communicatam cum Heinrico Moro existimet? Quin navigatione ad Anticyras & helleboro opus habuit sutor Görlicenus, quando, crepidam & calceos tractans, gallorum, canum, avium, luporum, imo omnium animalium voces sese callere, confidentius asseveravit. Alii hanc linguam naturæ ad argutias Cabbalistarum revocare amant, quibus seductus naturam pro Deo habuerit, Trinitatem naturalem crediderit, & sic linguam naturæ jactitarit. Fabulæ! LIQUEFACTIO, die Zerschmelzung / qua totus homo purum putum evadit nihil, proprie sic dictum, ejusdemque integra substantia proprie loquendo transmutatur atque convertitur in substantiam divinam, sive mavis, cum Ipsi loquar, divinizatur, perinde, ac substantia ceræ in ignem, aut particula terræ in mare, dissolvuntur. LITERA MORTUA, hoc est, ipse literalis & a Spiritu S. directe intentus Scripturæ sensus, quem occidere illi putant, cum tamen sola Lex, Evangelio contradicta, & prout infirmatur a carne,

earne , occidat ; neque Cainus , fratrem occidens , illico fuerit mortuus. Seb. Francus & alii succenturiantur , afferere non veriti , die Schrifft sey ein lebendiger Tod / wo man nicht Gottes Wort hinein trage : sie sey nicht die Seelen - Arßney . Tam misere ipse sensus Scripturæ literalis cum usu literali , hoc est , carnali confunditur , & Verbum Christi forinsecus prædicatum , quod Spiritus & vita , quod potentia DEI est , a Scriptura ipsa divellitur . LITIGIVM , das böse / so Gott zur Welt gebracht / Manichæorum istud principium , quod vesana plurium cohors etiamnum amplectitur , contendentium , DEUM ex duobus principiis contrariis omnia produxisse , æternisque dissidiis , inter se pugnantibus , facta commiscuisse , & in partes ascendentium istud Apostoli , quod non spiritum mundi , sed Spiritum ex DEO acceperimus . Enimvero Spiritus ex DEO utique est Spiritus Sanctus , qui principium omnis boni est ; at per spiritum mundi intelligitur spiritus tenebrarum , quem cum Spiritu ex Deo temperatum et commixtum esse , minus caste asseverant insanientis sapientiæ æmuli . Evidenter quippe Paulus hos duos spiritus inter se dirimit , non autem combinat consociatve . LUMEN IMMEDIATUM , INTERNUM , PHILADELPHICUM , essentiale , quod quis sentiat sine sensu , percipiat sine perceptione , denuo ἀνέκμερον τεσταμένω est . Ecqua enim , ordinata de potentia DEI loquendo , LUX sine Verbo homini per quascunque ipsius præparationes & opera contingat ? Lumen Scripturarium Rathmanni , extrinsecus adveniens Scripturæ , itidem a rectora docentibus improbatur , utut subinde resuscitetur & reviviscat in nonnullorum subselliis dudum solide explosa sententia , es habe die H. Schrifft keine Erleuchtungs - und Bekehrungs - Kraft in - und bey sich / sondern sie sey an sich selber ein toder Buchstabe ; wann sie aber gelesen / oder erklåret und angehöret werde / so komme ihr solche Kraft von außen zu / vom Heil . Geist / eben wie ein Beil keine Kraft Holz zu hauen in sich hat / sondern solche von außen bekommet / wann es der Holzhauer mit der Hand ergreiffet / und damit hauet : im übrigen sey in des

Menschen Herz ein solches Liecht / daraus die Bekehrung fließe / und komme die H. Schrifft / als Gottes Wort / nicht in die Seele des Menschen / auch sey Christus bloß objective und significative in der Schrifft zu finden.

M.

MAGNIPHOSAURUS , anima mundi , Das geistliche Wesen aller Dienge ab Epoptis sacrorum Mysticorum , videndo minus videntibus & intelligendo minus intelligentibus , vocitatur. Reducere huc amant Theosophi pactum Veteris & Novi Testamenti , & somniis multijugis Böhmii palliandis utramque facere paginam. Traduntur hic MANIFESTATIONES INTERNÆ Autoris Theologæ Comparativæ , quas Spiritui Sancto tribuit , quæque , in deterius semper ruente seculo , ab irregenitis percipi non potuerint ; quo nomine modus docendi homines de voluntate DEI per verbum externum , idque satis crassum , corporeum , & per sensus demum externos in mentem penetrans , a Deo in subsidium vocatus fuerit. Neve id sine ratione docuisse videatur Impostor , causatur , vocem Spiritus Sancti lenem esse , tranquillam ac submissam , levi sibilo in corda regenitorum sese insinuantem . Quasi vero Spiritus divinus per codicis Biblici , ejusdemque scripti , salutarem usum nequeat esse tranquillus & lenis ; & quasi nigellæ innoxiaeque in chartis lineolæ aliquid impuritatis in se habeant , quo prohibetur Spiritus Sanctus , quo minus mentem suam nobis per illas manifestet . MARTYRIOUM MYSTICUM , quod aliis dicitur purgatio passiva , per impedimentum devotionis geminum describitur , partim per sublimem atque eminentem tentationem , in derelictione divina , caligine mentis & ariditate spirituali consistentem , partim per famam seu esuritionem animæ infestam . Horsum agglutinant alii eremum & infernum , de quibus jamdum antehac aliquid vidimus . MATRIMONIUM cum DEO , A VIRGINIBUS FATUIS AFFECTATUM . Fœmina quidem certe Gallica de Guion una cum asseclis ac Patronis , super hoc conjugio aut matrimonio plane non est audienda , vel hanc solum ob rationem , quoniam juxta expositionem illius anima , quæ

ad

ad essentialem ejusmodi , qualem fingit , cum DEO unionem per-
venit , Christi Humanitatem vel Divinitatem non respiciat , nec
respicere debeat : siquidem illa saltem sit incipientium , qui in pri-
mo illuminationis gradu versentur , non qui in statu sint perfecto,
utpote qui cum solo DEO essentialiter uniantur. Tales profecto
Virgines , qui Christum sponsum vilipendunt atque erubescunt , non
sunt Apocalypticæ , nec stolas suas Sanguine Agni laverunt ; sed
in periculo animarum graviore sunt demersæ , ac præcipitis ἐθελο-
θρησκείας deliquio a spiritu mendacii submersæ. Opponis , multa
hic a Gvonia & aliis longe plurimis interseri , quæ ad Salomoneam
& Hoseanam animæ cum Christo desponsationem sint applicabilia.
Dico itaque , doctrinam Gvoniæ minime gentium eatenus rejici ,
quatenus cum Scriptura consentit ; sed quatenus ab ea dissentit. Sic
in scriptis nullis non heterodoxorum aliis id , quod orthodoxe subinde
interponitur , laudatur ; neque minus tamen id , quod a veritate di-
vina diffonat , vituperatur. Sic in œconomia iniquitatis laudatur pru-
dentia , non iniquitas ipsa. Quæcumque igitur effata minus convenient
vero Scripturæ sensui , ea non in thesi , verum in antithesi potius appli-
cabilia nuncupamus. MEDITATIONEM dicunt orationem activam ;
at contemplationem , ei oppositam , salutant orationem passivam Illi ,
qui de unctione gloriantur , ac talia se præ cæteris nosse jactitant.
Societas ergo illorum Christianorum , qui in meditatione vivunt ,
putatur in primo actu orationis mentalis vivere. Licet autem
identidem circa hoc meditationis dogma margaritas , sub sterquilino
latitantes , nobis porrigant Enthusiastarum filii ; tamen cum formæ
sanorum verborum parum tenaces sint , lector minus exercitatus ,
ceu innui superius , cum gallo Æsopico facile pro unione finetum ,
pro pistrini Domino murem arripit. Horsum retulero , quod ten-
tationibus Satanæ , mundi & carnis nostræ medeatur inactio &
passivitas mera animæ , si audias istos morum Censores : sin
Christum & Apostolos sequi malis (malle vero debes) fides , je-
junia & preces , ceu optima contra hosce insultus arina , commendan-
tur. Non quies segnis , non remissio , non suspensio ab actu ,
sed

sed sobrietas , vigilantia , et fortis in fide resistentia leoni isti rugienti opponenda. Scuto fidei tela ejusdem ignea extingueda ; & reliqua panoplia Paulina , eademque universa, assumenda. MELANCHOLIA , balneum Diaboli , aliaque complexionis vitia , studiorum Pseudomythicorum esse pabula , dies docet. Remedium hic futile & cura palliativa fuerit , si quis omnem animi solicitudinem atque anxietatem in voluntatem, autoritatem & consilium Confessionarii sui resignet , & hujus ejusdem suasui sese magis , quam ipsius Salvatoris nostri JESU CHRISTI præcepto , mancipet. MERIDIEM adventare credunt Hohburgiani, quando aurora & diluculum præteriere ; hoc est, quando a via illuminationis ad viam unionis sese pertigisse existimant ; quam quidem tendentiam & nisum abunde præit notatus Autor , amorem pacis & concordiae Christianæ ita inculcans , ut amorem veritatis ne digitulo quidem tangat , sed , tanquam rem ad æternam salutem minus necessariam, penitus reticeat. METEMPSYCHO SIS Pythagoræ itidem a paradoxo isthoc seculo non emanxit , & obstetricias Mysticismo tulit manus. Dantur nimirum, qui , Cabballistarum vestigia calcantes , tradant , mortuos , ad auditam vocem Filii hominis e sepulcris prodituros, in alia corpora migraturos esse. Nec desunt, qui doceant , filios hujus seculi , prudentiores filiis lucis, in generatione sua propter Gilgul seu revolutionem geneeos eorundem in mundum vocari. Reperias, qui velint , ἡς προγεγραμμένς in epistola Judæ ante multa jam secula promeruisse damnationis judicium in corporibus aliis ; imo qui probatum eant, Ammonitarum demum corpora post quatuor secula in aliis corporibus opplenda , & Ethnicos Judæis liberos ita ad ducturos esse , ut animæ Judaicæ ex parentibus Ethnicis nascantur. METUM inferni omnem omnino abominantur temerarii nostri Catones ; quos tamen , uti jam similiter innuimus , Salvator ipse , & vas ejus electum Paulus Apostolus redarguit. MIXTURA DEI ET ANIMÆ, crudum Gvionis , Mysticæ Gallicanæ , verbum ; crudior ejusdem explicatio. Ecqui in alio ! infinitum cum finito, Deus cum anima misceatur ? Reponit, ita, ut unio essentialis inter utrum-

utrumque consurgat, & anima dicere queat: Ego sum DEUS. Creata quippe est ex natura, quæ miseri potuit cum Deo suo. Minus, ita mihi optata contingant, verecunde. Objicis, verecundius eam sensisse, quam scripsisse, religiosorem quippe multis, a quibus parum intellecta refutetur. Regero, scandalum dogmaticum hoc minio non tolli, sed tegi; gangrænam, quam taxat Apostolus, non curari, sed palliari. Exposcit Deus, hoc interprete, non modo sanguinum sensum; sed & sana verba. Innocens & bona poterat dici phrasis: *Resurrectio jam facta est*; si de regeneratione, sive spirituali a morte peccati resurrectione, velles eam interpretari. Repudiavit eandem Apostolus in Hymenæo & Phileto, rationem interferens, quod isti circa veritatem a scopo aberrarint, & fidem aliquorum perverterint. Simili omnino gangræna laborat assertio de mixtura Dei & animæ; simili omnino ἀσοχία & fidei perversione. Quanam, inquis? Deificatione hominis Satanica, qua Protoplastos decepit antiquus coluber, dicendo: Eritis, sicut Deus. Quam fallax igitur, quamque noxia Eutychiana fidei perversione de unione personali per μίξην definienda; tam fallax & noxia est hæc doctrina de unione essentiali, per mixturam Dei & animæ describenda. Damnavit illam vetus Ecclesia ex Verbo Dei, utut Eutychiani & Monothelitæ itidem mirificam præ se ferrent vitæ sanctimoniam. Ecqui ergo nos tam gravem a veritate divina aberrationem, tamque enormem fidei perversionem, tam scandalosam & contagiosam aliorum seductionem, a Spiritu Sancto profectam arbitremur? Vitanus ex una parte Atheismus, Epicureismus omnisque vitæ impietas; vitandus ex altera parte nihilofecius Enthusiasmus Pseudomysticus est. O quantum itaque scandalum, propter impeccabilitatem ascititiam & sibimet arrogatam, dogma quoddam Anti-biblicum acceptum ferre Spiritui Sancto, quod ortum est a Spiritu mendacii? MONAS PLOTINIANA, IDEALIS, per νῦν, λόγον καὶ πνεῦμα EMANANS. Nulla certe ingenii vis aut Philosophia ad acumen istud unquam ascendit, ut unitatem infinitam Dei satis intelligeret. Quicquid itaque luxuriat humana ratio de effluxu Triados ex uni-

F

tate,

tate, id vanum, & , cum a revelatione divina deviet, aliud Evangelium vocari meretur, quam divinitus annunciatum. Nec in schola Platonis, verum in Prophetarum & Apostolorum Officina Bibli-
ca hoc discatur, oportet, ad salutem scitu necessarium, tremendum
ac venerabile mysterium. MORS ANIMÆ JAMBlichiana
audit animæ annihilatæ, ac deificatæ a vinculis corporeis, solutio
atque separatio. Ecqui vero τὸ Nihil potest separari? Veluti non-
ens cum ente non potest conjungi aut uniri, siquidem compositio
realis id exigit, ut utrumque extremorum realiter existat: ita quo-
que verum Nihil non potest separatim a corpore existere. Similiter
in morte sensuum, Platonice explicata, γένεντος, quantumvis
venditetur ut Θεός. Præstigiæ nimirum istæ simplicitatem in Chri-
sto convellunt, & cothurnos in sanctimonia Angelica incedentium
ostentant. Talis MORTIFICATIO PLATONICA differt a
θαυμάσει membrorum Paulina bifariam maxime: quandoquidem
hæc mediantibus organis divinitus ordinatis, Verbo & Sacramentis,
illa immediato Dei in animam illapsu, peragitur. Hæc ad ve-
ram humilitatem deprimit hominem, ut fese miserum agnoscat pec-
catorem; illa ad spiritualem superbiam ipsum elevat, ut dicat: Ego
sum Deus, ut vel ultra Θρησκείαν Ἀγγέλων cothurnatus quasi incedat,
& talia crepet, quæ neque vidit, nec novit. Quare toto cœlo ab-
errat a vere Christiana mortificatione amoris sui ipsius, quandoquidem
non amplius vere agnoscit seipsum, suamque miseriam. Aberrat a vera mortificatione amoris rerum terrenarum, & a spirituali
paupertate sive indigentia. Aberrat a mortificatione concupiscentiæ
voluptatum & honorum mundanorum, a mortificatione cogita-
tionum lascivarum, curarum temporalium, a mortificatione com-
placentiæ in semetipso, & acquiescentiæ penitioris in eo, quod carni
jucundum evadit, a mortificatione omnium dubiorum atque scrupu-
lorum, a phantasia mobilium, dum caro adversus spiritum con-
cupiscere non cessat, ac tandem a mortificatione nostræ voluntatis
atque appetitus, tantum ad malum proni ab adolescentia. Chri-
stianismus certe non otium, non quies fanatica, verum negotium
per-

petuum ac indefessum ex regula Verbi divini nuncupandum , quo
in conspectu Patris nostri cœlestis , sub filiali timore & per virtutem
ejus, defungimur. Proin absit a nobis MUTATIO ESSENTIÆ
HUMANÆ FELGENHAUERIANA , dahin gehend / daß die Wie-
dergebohrnen ihr bisheriges natürliche Wesen und substanz ver-
lieren / und von dem Göttlichen Wesen wiederumb etwas em-
pfangen. Hoc sensu particula divinæ auræ Platonica merito ex-
ploditur. Alii nominant eine Verwandlung in GÖTT / eine
gänßliche Versenkung in Gottes Wesen / wann sich nehmlich
der Geist in Gott versencket / so / daß er von Liebe gar trun-
cken wird / und würcklich NB. nicht mehr in sich ist / sondern in
seinem geliebten Gott. Obvertis cum Dippelio , mutationem
tamen in justificatione esse necessariam ; at non in Deo : igitur in ho-
mine. Regero , in statu hominis utique contingere mutationem ,
utpote qui , im petrata remissione peccatorum , non amplius filius iræ ,
sed in gratiam Dei est receptus. MYSTERIVM MAGNUM BÖHMII ,
das ewige Nichts/ BREKLINGII , Christus in nobis parabiblicus. MY-
STERIA opponebantur dogmatibus illis , quæ κηρύγματα audiebant.
Hæc omnibus promiscue, illa adultioribus inculcabantur. MYSTICUM
ist etwas in uns / das höher / als Vernunft und Verstand sey /
(Mystici id vocant apicem & culmen mentis , itemque intellectum
purissimum , intellectui communi supereminenter anteponendum)
und geben vor / mit demselben könne man verstehen / was man
sonst gar nicht verstehen könne / man empfinde damit / und wisse
doch nicht / was man empfinde / man verstehe ohne Verstehen /
und was sie mehr vor paradoxa alshie brauchen. Sicque adeo vo-
cis hujus significatio non modo Grammatica , Rhetorica , Moralis
sive Ethica , sed & Metaphysica & Hyperbiblica vocari potest , qua-
tenus Theologia Mystica nescio quæ mysteria , sed mere legalia , co-
thurnato sermonis genere tradit , perfectionemque jactans , per viam
purgationis , illuminationis ac unionis ad illam consequendam præ-
postere tendit , & superstitione aspirat.

NATIVITAS SPIRITALIS, non ex semine Verbi revelati, prædicati, externi; verum interni & imaginarii, quod tam regentis, quam irregentis commune, exorta. NATURALISMUS, cuius ratione sanctitas religionis naturalis quibusdam major videtur, quam Evangelicæ. Unde nonneminis σκληρὸς ὁ λόγος: Gehe hin zu einem frommen Heyden / und sage ihm deine Empfindung von Christo; so wird er dir zu verstehen geben / daß eben dasjenige / was du Christum in dir nennest / bey ihm die Kraft / das Eiecht / das Leben heißt: Sonst kennest du derer Heiden ihren Christum nicht / weil er mit derer Christen ihrem Heiland einer ist. NEGATIVA DEI CONTEMPLATIO, qua homo per negationes progreendi devenit ad purum nihil. Accipitur hic non Scholastice pro via negationis, qua per attributa negativa, sive Grammatice, sive Acroamatice talia v. g. unitatem, æternitatem, infinitatem, immensitatem, invisibilitatem, &c. ad Σεογγωσίας pertingere dicimur; sed Mystice pro ejusmodi cognitione Dei, qua mens per ipsammet ignorantiam Deo uniatur, quaque, a rebus omnibus abducta, semet ipsam deserat, atque ita ignote & superintellectualiter ad cognitionem Dei assurgat. Hoc negativæ contemplationis arcanum si spectemus penitus, talis contemplans μυωπάζει, cœcorum instar parietem quærat, nihil attingit, nihil contrectat. Frustra quærat, nihil invenit. NIHIL ÆTERNUM Böhmlisticum, quo nomine Deus ipse insignitur, durioribus hujus viri, aut eorum, qui sub ejus nomine delitescunt, phrasologicis omni jure accenserunt. Quomodo enim ille, qui est ὁ ὄν, & ab æterno fuit ὁ ὄν, antequam montes essent, & mundus crearetur, commode vocabitur NIHIL? Qui novas fingit phrases, novas format hærefes. Imo Atheis hoc Nihil divinum fuerit ad palatum. NOX MORTIFICATIONIS ab aliquibus salutatur via purgativa, quæ librum primum Theologie Mysticæ Hohburgianæ occupat. Rosenbachius ad αὐτοχειρίας usque, & præcipitium in ignem aut aquam, sibi intentatum, hanc viam se se trivisse, gloriatur; sive quicunque est Autor Schedarum, sub ejus nomi-

nominis editorum. **NUDUS ET IMAGINIBUS VACUUS SPIRITUS**, quo cuncta sese transcendere & excedere Rusbrochius conabatur, atque in ea γυμνότητι sine medio a Dei Spiritu sese agitari credebat. Convenit cum Egoitate, Ichheit / de qua supra. **NUPTIÆ** non sunt tales, quales epithalamium Salomonéum decantat; verum tales, ex quibus filii Dei nascuntur vel ad genium dogmatos Pelagiani, vivendo per proprias liberi arbitrii vires in virtutibus: vel ad genium dogmatos Platonici, moriendo supra virtutes omnes in Deo. Sunt nuptiæ spuriæ; quandoquidem vivendum fuerat virtutibus, non moriendum. Dedeceat Sponsam Christi mors Enthusiastica. ex laciis Academicorum Atheniensium superstes.

O.

OBEDIENTIA COECA, crassioris Mysticismi refugium, idque papizans. Mirum, cum Ecclesia Romano-Catholica propriatum filiorum, eorumque Molinosianorum, manibus proprium quoque jugulum configat, suaque ipsius vineta cedat, quod Molinosus tamen, hoc scitum interpolans, eatenus ad cor matris resiliat, imo plus, quam illa, postulet a suis, indulgeatque Curiæ Romanæ, statuens, magis obediendum esse Confessionario, quam ipsi Christo. Dixi, proprium jugulum manu filiorum configere Ecclesiam Romano-Catholicam. Dicitis fidem faciam; idque κατ' αὐθεων.. adversariis Pontificiis obvertam. Tantum abest, ut Rigidistæ & Jansenistæ, a lectione Bibliorum arceant, ut hanc, (utinam ad genuinum ac divinitus mandatum subinde usum!) diligentius urgeant. Liberum arbitrium homini irregenito in spiritualibus tantum abest, ut assignent, ut, eundem pure passive hic sese habere, concedant. Docent contra Decretum Tridentinæ Synodi, concupiscentiam originalem esse vere peccatum, peccataque Philosophica & Indifferentium moralem subinde rejiciunt. Quod justificationem & salvationem Bona nostra opera mercantur, plerumque inficiantur Mystici. Opus operatum & ceremonias externas, in latifundio Ecclesiæ Romano-Papisticæ tanti æstimatas, coram DEO nihil valere, iidem pertendunt, zelum pro interno homine (utinam semper Biblicum, nunquam hyperbiblicum aut

αἴγηλον) foventes. Confessionem auricularem omnium & singulorum peccatorum improbant : Vota monastica parum applausus ab iis deportant : Cultum imaginum tantopere taxant , ut quidam ipsorum Propheta scribat , Christianum vere devotum abstrahere animum oportere ab omnibus imaginibus, tanquam rebus, quæ sint extra DEUM. Quod itaque de obedientia cœca , Patri spirituali & Directori animæ præ ipso Salvatoře præstanda , Molinosus ipse met suis suadet , de illo usurpamus effatum, quod ex ore veritatis profluxit : Si cœcus dicit cœcum , ambo in speluncam irruent. ORATIO MENTALIS PASSIVA est medium , ad perfectissimum una cum purgatione directum. Velut enim purgatio seu mortificatio est præparatio ad devotionem : ita oratio est devotio ipsa. Tenendum autem , quod Mystici in precum initio & progressu admittant quidem operationes & actiones hominis , quas meditationis seu orationis activæ nomine insinuant ; at in statu perfectissimi easdem negent , ita , ut quo majus augmentum regenerationis Mysticus perfectus habeat , eo minus operetur , usque dum plane in Nihilum suum Deificatorium & uniforme fuerit conversus redactusque , solo Deo in cubiculo suo hic habitante , agente , operante omnia. Spiritualissimam hanc devotionem & essentialem (accidentalii contradistinctam , ubi nempe gustus ac receptio suavitatis divinæ accedit) vocant , quæ sit insensibilis promptitudo animi , qua devotus se subjiciat voluntati divinæ , etiamsi opere ipse nihil præstet , sed expectet operationem Dei ; quantumvis nullus adsit gustus , nulla dulcedo aut suavitas ; adsit autem subinde ariditas cordis & caligo. Falso. Vera enim devotio se esse exerit per actus fidei , spei & charitatis. Ultra hos perfectissimum orationis querere , & in caligine seu tenebris mentis felicitatem ancupari periculosest , tenditque in ruinam omnis devotionis ac pietatis longe præsentissimam. OSCULUM. Sicut Bernhardina divisio osculi sacri laudem meretur , qua osculum tergeminum , pedis , manus , & oris Domini , edocet , ita , ut osculum pedis attineat ad incipientes in fide & amore , osculum manus ad proficientes , osculum vero oris ad adultos : Ita Pseudomysticum jure dicimus

cimus osculum istud , quod nonnulli docent, quo anima, ad essentialem cum Deo unionem perveniens , Christi vel Humanitatem, vel Divinitatem non respiciat , nec respicere debeat, eo, quod illa saltem sit incipientium , qui in primo gradu illuminationis versentur, non, qui in statu sint perfecto, utpote qui cum solo Deo essentialiter uniantur, objectum. Per OSTIUM MENTIS, non intelligere videntur Separatistæ nostri Cartesianam Dei notitiam , quæ in nobis produci existimatur per modum ideæ , nobisque connasci, quemadmodum cuivis homini connoscitur idea sui ipsius , ut adeo sic homo inferat a posteriori: Quam certo novi, me existere ; tam certo etiam novi, Deum existere. Neque etiam negaverint omnes discriminem inter notitiam insitam & acquisitam. Hæc quippe non tantum fit ex interiori immediatoque principio ac fundamento ; sed etiam ex adventitia quadam specie intelligibili , objecto in sensus incurrente , ac discursu interveniente : Illa immediate luce sua radiat , & veritates cognoscendas præbet , non interveniente specie quadam intelligibili & discursuum. Etenim si omnem omnino notitiam ex sensibus proficiisci oporteret , tum plane nulla de Deo & spiritibus haberi posset notitia naturalis ; quia spiritus non cadit in sensus : neque etiam ante omnem sensualem cognitionem darentur in mente nostra cogitationes , sese accusantes aut excusantes. Verum tale mentis ostium sibi persuasit Comtemplator Mysticus , quo oculum suum intellectualem ab infimis imaginibus corporalibus usque ad supremas imagines divinales denudare festinat , ipsasque relinquit ideas Divinitatis , Unitatis , Trinitatis , Bonitatis , Sapientiæ ac similes , haud obscure sentiens , quod hæc omnia , quantumcumque præsto videantur , Deum tamen in sua essentia perfecte , adæquate & intime non repræsentent , sed solummodo juxta imperfectum modum & figuram humanæ comprehensibilitatis & intelligentiæ. Quapropter per Elevationem mentis ostium ipsi panditur in caliginosam illum & informem nihilitatem penetrandi , ubi in quadam Dei perfecta ignorantia constituitur. Aliter sane Scriptura ; quæ januam cordis aperienti introitum Christi , qui est vita & lux,

lux, promittit, inhabitantem ac coenantem. Omnis Deus est lux; & tenebrae non sunt in eo.

P.

PANHÆRETICA RELIGIO, quæ tamen sine heresi aut secta excoli queat. Hohburgianismus hic nihil, nisi amorem Dei & proximi postulat, atque ita veritatis divinæ amorem posthabet, ut putet, omnes religiones in unam facile coalituras, dommodo charitas, charitas, charitas sit praesto. Tergmina videlicet hac voce utitur Antesignanus Mennonista. Oritur inde mira hypothesum alternatio, dum garriunt: Quicquid omnes religiones dicunt, id verum est; &, Quicquid nulla religio dicit, id verum est. Illam parturit Synchronismus, hanc Neutralismus. Itemque istud Φορέων αὐτού: Omnes religiones, quæ Christianæ dicuntur, sunt pars monetæ; neque enim ipsarum relatio magis aut minus recipit. Hinc emanant cætera apophasmatia eclectica: quamvis religionem continere aliquid veri; quamvis habere etiam aliquid falsi; quemvis hominem in quavis salvari posse; neminem in ulla ulla tenus damnari debere; errores, si qui errentur, naturaliter & moraliter esse insuperabiles; unicæ religioni, quam solam existimes veram, temet addicere, sectarium & αὐθαίρετον quid esse. Quæ omnia cum evidenteria canonis Biblici conciliari nequeunt, & panspermiam religionum, æternæ saluti exitiosam, in Christianismum introducunt. Uti enim unus est Deus: Ita & una fides, una salutis via. Extra hanc qui salvari vult, & vel dextrorum, vel sinistrorum vergit, is ordinarie perit. Admetior ergo vocem PANSPERMIÆ, qua mire sibi placent aliqui, philtris istiusmodi impotenter inescati. Si quidem in articulo creationis non ponitur pro fundamento Omnipotentia divina, per quam creaturæ existere cœperint (id quod secundum analogiam Scripturæ oportuerat factum) sed Deus ipse constituitur, tanquam Chaos & Panspermia, ex qua omnes creaturæ enascantur, quæque earundem causa sit interna, indem sich der ewige Wille in der Aufzgebährung des Worts in sieben Gestalten der Natur durch sieben Quell-Geisser eingeführet. Proinde

de PARTEM DEI vocant hominem Theosophi , qui que adeo ex suæ essentiæ penetralibus suam sibi salutem accersere & procurare possit. Abyssus hæc Deismi fanatici meretur notari : Nimirum opus salvationis æternæ ita coarctatur , totumque situm putatur in grano quodam insito , quod fidei extrinsecus ascitæ opponitur. Scintilla hæc , animabus omnibus implantata. Medicina morborum nostrorum , ex proprio cujusque sinu deponenda , suppeditatur : quandoquidem Adamus fuerit θεός πρωπός , & Deus per contraria in nobis agat in opere conversionis ; humana autem voluntas in hoc principiorum , divini & humani , contentione ferat decisum. PASSIVÆ ORATIONIS , non sensu orthodoxo , verum Pseudomystico , accepta notio , jamdum uberioris declarata , insinuat statum suspensionis ac ligaturæ potentiarum & facultatum intellectualium , quo v. g. omnia ne quidem per concursum supernaturalem producit , verum saltem in sinu seu gremio suo produci admittit actus discursivos & appetitivos , idque sine omni sensuum operatione , ita , ut ne quidem æternam a Deo salutem petat. PERFECTISMUS DEFICATORIUS. Coincidit quodammodo cum Absolutismo , superiorius sub vocabulo Beatitudinis exposito , & est finis Theosophiæ Mysticæ. Discipulus ejusdem scilicet ad tam sublime fastigium evehi posse creditur , ut voluntas ejus in summo gradu deificetur , & ipsissima voluntas Dei evadat ; qui que adeo hunc perfectismi statum attigerit , cum impeccabilem reddi , & amplius proficer non valere , statuitur ; qui error fuerat Beguardorum ; imo eundem plane non debere curare peccata externa , quæ Satan in carne sua exerceat , neque cogitationes impuras , quas in semet persentiscat ; omnia enim hæc esse adminicula Perfectionis. En tibi ergo Pseudomysticismum , cum Atheismo conjunctum ! PERRUPTIO , der Durchbruch / in quo termino magnas sibi delicias faciunt scholarum istarum amasii . Seductionem videlicet ab orthodoxia ad heterodoxiam , & motum animi , quo illa sit facta , hoc condecorant nomine , opus Satanæ manifeste Deo tribuentes , & hunc errorum suorum crassissimorum atque gravissimorum causam constituentes . Ab eo inde usque momento

G

visio-

visionibus etiam & apparitionibus Dei immediatis sese recreatos,
 multi ja&itant, & convictionem persuasionemque animi sui tanto
 confirmatiorem evallis&e autumant. **PHILAVTIA OMNIS SINE**
DISCRIMINE IMPROBATA, utut cum salutis ac beatitudinis pro-
 priæ desiderio connexa fuerit. Ita ergo propriam carnem etiam
 contra institutionem conjugii & sanctionem paradisiacam de ce-
 bit odiisse; & amor proximi non a seipso, verum amor sui ipsius ab
 amore proximi incipiet. Imo sic proximum non diligemus, sicut
 nosmet ipsos; verum amare ita jubebimur nosmet iplos, uti ama-
 mus proximum. Quidnam, obsecro, hoc est, nisi inversus qua ta-
 bulam secundam Decalogus? **PRINCIPIA DUO** voluntatis æter-
 næ Dei, deren erstes seyn soll ein finsteres ängstliches Feur-Leben (hor-
 rendum, Deo maxaejw talem vitam attribui) das andere / das ma-
 jestatische Licht-Leben : In dem ersten principio sey der Grund
 zum Höllenreich / darein Lucifer im Abfall verstoßen worden ;
 in dem andern aber sey das himmlische Freuden-Reich der ewigen
 Glory offenbahr / darein das ewige Wort / als das Licht vom
 Licht aus Gott gebohren; Eins in drey Personen herrschet / da
 der Vater mit dem H. Geist im Sohne lebet in dem Licht der
 Glorie und Majestät. O nugatoriam & bonos mores corrum-
 pentem Personarum adorandæ & augustissimæ Triados confusionem!
PRIVATIO RIGOROSA, Quartus gradus sanctitatis secundum
 Gelenium, da die Seele ganz Trost-loß würde / und in solche An-
 fechtung falle / welche niemand beschreiben könne / als der sie emp-
 pfunden. Diesen Stand nennet Rysbroch conversationem divi-
 ni Spiritus & nostri, Taulerus pressuram internam ; andere vergleiz-
 chen sie einem Fegfeuer auf Erden. Quæ cum mortificatione con-
 venire videntur. **PROPHETIAS** ex male applicato Joelis vatici-
 nio Irregulares nostri sibimet arrogarunt, verum eo cum eventu, ut
 vel Euphratem Oderæ miscuerint, & ex Prophetis evaserint Poetæ,
 nihil non sibi licere putantes. Non abs re B. Tenzelius Monat.
 Unterred. 1689. Decembr. p. 1175. Es ist so eine Sache umb
 das Studium Mysticum. Wer darinnen zuweit gehen / und gat
 von

von zukünftigen Dingen weissagen will / der wird bey klugen und verständigen Leuten wenig applausum bekommen. Doch wir leben in einem solchen seculo , da nicht allein die Gottlosigkeit auf das höchste kommen / sondern auch andere in praxi des geistlichen Lebens excediren / oder in der Theologie gar zu mystisch und fanatisch werden. Gleichwie aber beyde extrema zu vermeiden/ indem jenes auf eine offenbahre Atheisterey / dieses aber auf eine selbst-erwählte / und daher Gott nicht gefällige / Schein-Hiligkeit hinaus laufft : Also muß man sich / so viel möglich/ in acht nehmen/ daß man auf der guldnen Mittelstrasse einhergehe. PROPRIETAS SUI IPSIUS. Vid. EGOITAS. PUNCTUM SALIENS. Conf. jamjam dicta de Parte Dei. Ab aliis punctum spiritus vocatur. PURÆ FIDEI ORATIO QVIETISTARUM est status ille orantium passivus, & ὑπὲρ ὁ γέγαντα confitus , de quo itidem egi sub tit. *Oratio mentalis passiva.* PURGATORIUM Rosenbachius vocat probatorium cuiusvis per ignem , dementatus ab illis , qui probationem illam Paulinam cum purgatione Platonica confudabant. Similiter Böhmius , qui peccatum a malo Deo, Manichæorum instar , derivat, statuit purgatorium , a Pontificio licet diversum ; nec tamen tertium videtur locum credere , nec animam separatam illuc alegare , quandoquidem cœlum & infernum jam secum quisque portet , quæ non differant , qua πά , sed per universum mundum ubique conjuncta reperiantur. Et, qui præterea sub ipsius nomine vendibiles sunt, pagi Bohemici.

Q.

QVIETIS , seu mavis cum aliis rem exprimere , QVIETUDINIS STATUS , est res illa inanis & cassa , quam tanto cum fervore defendantes , immanibus profecto sese dant offeruntque erroribus. Etsi enim , uti nonnemo Nostratum , cujus anima nunc in sinu Abraham quiescit , locutus est , inculpabiles Quietistæ evadere possumus ; non tamen fanatico spiritu acti , sed per Spiritus Sancti testimonium internum , per media salutis latum , de pace & quiete nostra cum Deo certiores facti , & in cellaria Sponsi introducti , ea felicitate do-

namur : Etsi insuper pollicem premimus & omni cum asseveratione applausum impertimur orationi mentali , quæ est cordis colloquium cum Scrutatore cordis Deo , quæ discursiva in intellectu , affectiva in voluntate , imo subinde jaculatoria , motu cordis vehementi , celeri ac subitaneo peracta , salutatur : Multi quippe dantur ad hæc adyta precatoria redditus , dantur varii regressus animæ precantis ad seipsam , revertentis ad quietem suam ; & calidæ suspitorum redintegrationes contingunt , dum Deus per realia solatia sanctas cogitationes , a Verbi prædicati recordatione pendentes , & per illud ab agitatore Spiritu divino excitatas , animatas , conservatas , instillat , opus suæ gratiæ inhabitantis peragit , interrogantibus per Psalterium v.g. Davidicum tacite quasi in sacrario respondet : Tamen hoc incorruptibile Semen a paleis heterodoxiæ Mysticæ caute secernatur , oportet . Ostendimus in anterioribus lineis , quietem animæ & pacem interiorem , a Molinoso confitam , vocari posse ens rationis , quod tantum est objectivè in intellectu . Cumque adeo istud otium mentis ipsi etiam pœnitentiæ officiat , & hominem motibus contritionis ac fidei superiorem fieri posse supponat , idcirco amalo potius , quam bono spiritu provenisse istud , opinor . Non crassum modo , sed & subtile venenum nocet . Quamvis ergo nimium quantum acuta sint euρηματα Molinosiana ; tamen placere Deo nequeunt , vel eo solo nomine , quod pro motibus pœnitentiæ Biblicalis hyperbiblicam animæ σάσιν , tanquam ad salutem necessariam , inculcent . Joh. Palatius in *Gestis Pontificum Romanorum* Antonii Mariæ de Leonibus confessionem de Quietismo Molinosiano hanc adducit :

Per orationem Quietis anima unitur Deo , & fit Deus . Dantur quatuor Leges , Naturalis , Mosaica , Evangelica , Quietis , quæ ad similitudinem virgæ Mosaica devorat leges priores , eritque Deus Deorum , ac post præsentem Pontificem reformabit mundum universum , ut fiat unum ovile & unus Pastor . Liceat igitur Autor Colle-ctaneorum de Quietismo & Quietistis existimet , Molinosum Theologiam perinde emendare studuisse , ac Cartesium Philosophiam , ut-pote cuius contemplatio ad sensum Johannis de Cruce , Harphii &

Ma-

Malavallii nihil aliud, quam statum intentis, Deum semper ante oculos habentis, neque agere aliud volentis, quam quod Deo placeat, aliaque reconditæ & veræ pietatis studia sequentis & præstantis, denotet; Tamen aliud nobis judicium subministrant Propositiones fer. V. die 28. Augusti 1687. Romæ condemnatae, & ab ipsomet postea revocatae ac reprobatae, quarum summa huc redit: *Anima, via interna incessura, nihil sperando annihilare se debet, fierique instar corporis mortui, adeoque nec cogitare de ulla re, sive Deo, sive salute aeterna, sive peccatis, horumque pœnis, nec velle, nec agere, nec sentire quicquam.* DEUS enim solus in nobis absque nobis agere vult. *Huic relinquenda est omnis cogitatio de nobis.* Ab hoc nihil petendum, quia petere est velle, ut Deus non suam, sed nostram voluntatem exequatur. *Quamvis ore preces recitentur; non tamen opus est, ut ea ab anima suis meditationibus aut ratiocinationibus adjuventur.* Nec fides requiritur, nisi obscura & generalis, non autem distinctam attributorum DEI & TRINITATIS notitiam complexa. Non excitanda devotio nostra; quin semper permanendum est animæ in quiete imperturbabili, ac resignatione passiva. &, si forte ante aut post sacram communionem motus quidam humiliationis, petitionis, gratiarum actionis sentiri occipiant, statim sedandi sunt. Faustum est signum, si anima fastidierit discursus de Deo & virtutibus, ac ne orationem quidem Dominicam recitare potuerit. Via interna nihil negotii intercedit cum confessione aut Confessionariis, cum casibus conscientiae, cum Theologia & cum Philosophia. Animabus mystice mortuis Deus impossibilem reddit confessionem, ipseque illius defectum supplet per gratiam præservantem, duplo majorem ea, quam percepturæ fuissent ex Sacramento. Pervenitur hac via ad mortem mysticam sensum, animaque redit ad principium suum, essentiam nempe divinam, in qua manet divinitas. DEUS olim faciebat sanctos mediantibus tyrannis, hodie mediantibus Diabolis, qui Physice adiungunt corporis membra ad aetius Venereo aut flagitosos alias generis. Incitat interim Satan; sentiat natura; cogatur corpus facere, quicquid Satanas volve-

rit; nil interest, modo anima interna nec consentiat, nec resistat, nisi resistantia negativa, nec inquietetur istis, qua natura aut corpus facere coguntur; sed resignata maneat. Ecce tibi parodiam, ut ita loquar: Qui vult vitare atheismum, vitet etiam Quietismum, ex Mysticismo oriundum, & illius quasi propaginem! Pollicem itaque premere eatenus possimus *Autori Christianismi Illustrati*, Amstelodami 1708 in lucem emissi, quantumvis Hyperaspistæ Mysticorum, quando scribit, *Mysticam Numinis perceptionem nec ad salutem necessariam esse, nec ad perfectionem hominis Christiani requiri*. Ex *Mystica experientia*, idem censet, non posse certum aut indubitatum sanctitatis atque electionis documentum capi; nec *Mysticam* illam perceptionem inter media sanctitatem consequendi in *Evaugelio* esse prescriptam. Quod vero addit, eandem pro extraordinario quodam divini favoris documento recte haberi, licet nec revelata sit, nec promissa; id spongiam criticam e prænitione nostra superiore isagogica meretur. Pomposa tandem subdit verba, τὸ ἐν ἀρχῇ quam maxime potentia, nullum Doctorem Scholasticum idoneum esse ad sacros recessus Mysticæ perceptionis explicandos, imo ne quidem intelligendos: *Mysticas operationes rectius sensatione percipi, quam intellectus comprehendi; easque melius cognosci ab eo, qui has expertus sit, quam ab eo, qui multos libros Mysticos composuerit: imo etiamsi illi scribant, qui has operationes Numinis experti sint, eos tamen omni sua industria efficere non posse, ut lectores eiusmodi quid in se sentiant, ac illi senserunt.* Similiter Messaliani seu Euchetae suas intra penetralia soli preces fanaticas sibimet intelligebant, nemini prorsus extra scholam suam perspectas atque exploratas.

R.

RAPTVS seu ecstasis, Jacobo Böhmo bis obtigisse visa, ab aliis vero pluries auditata, & Mysticorum conventiculis fere cum Pötarum choragio communis, miseriarum non extrema est, in quam per Satanæ technas Mysticæ subinde proruunt, tanquam certum id credentes, quod visiones suæ a Deo sint, cum tamen etiam ab Angelo tene-

bra-

brarum esse queant. Quot, quæso, plani & impostores hæc talia crepuerunt? Ejusmodi lordes & quisquilias famosus quoque noster Rosenbachius divendebat, gloriatus, sese in raptu vidisse Deum Patrem, tanquam grandævum, capillamentis albis & venerabili facie conspicuum senem: quo conspecto, extra se positus & in Deum retractus fuerit. Sed & Principi cuidam a nonnemine persuasum erat, tri duo ante mortem ipsi omnia & singula, quæ per totum vitæ currículum ab ineunte ætate admississet, etiam minima, peccata in apparitione quadam monstratum iri. Quod cum ita sibi revera in ecstatis raptu obtigisse crederet Princeps, & confiteretur persuadenti Confessionario, ab eodem memoratur ob istam confessionem auricularem fuisse absolutus, & ad obitum præparatus. Ita vero in Mysticismo ipse etiam Papismus recrudescit. RECOLLECTIO extorris e cathedra & schola Lutheri quacunque, prout in sensu Fratrum istorum spiritualium adhibetur, esse debebat. Connotat enim illuminationem internam, sine efficaci operatione Verbi extrinsecus scripti atque prædicati conceptam. Auroram alii vocant. Molinosus recollectionem isthanc appellat orationem quietis, meditationi contradistinctam; nec verbalem tamen intelligit, sed mentalem, seu mavis, non precum vocalium formulas & recitationem, sed actum mentis, de Deo cogitantis, & ab eodem aliquid desiderantis, aut eum contemplantis. Et hoc referunt ejusdem sequaces statum animæ solitæ, aut extricatæ per viam interiorem, ad acquirendam contemplationis perfectionem, divitemque internæ pacis thesaurum obtainendum. Hæc ipsa recollectio seu contemplatio tum præsto esse putatur, cum anima veritatem, sive per habitum ex discursu acquisitum, sive per divinum lumen jam antea in meditatione cognovit, oculosque fixos in ea tenet, illamque jam sincere in quiete & silentio intuetur, ita, ut amplius ei opus non sit consideratione, discursu aut alia probatione, qua voluntatem ad amorem convincat, sed veritatē admiratur, & in ea pendet. Hoc mysterium a nemine damnari opinantur, nisi ab eo, qui istud aut non intelligat, aut non sit expertus. Quod jactant & prætendunt etiam alii

alii , mysteria domestica cæteris obtrudentes & eodem præjudicio in-
 ani, ceu gladio ancipiti, commenta sua defendere allaborantes, si præ-
 fertim cum Moſe in apicem montis ſeſe ascendiffe , atque in cali-
 ginem , in qua eſt Deus , penetratſſe opinentur. Ambitio mater
 hæresium ex verbo veterum hic quoque extare agnoscitur. Cre-
 dunt enim animæ, interna iſta recollectione inflatæ , ſeſe eſſe recol-
 lectas intra ſe , cum, Scriptura docente , anima Deum cogno-
 scens, ac eidem ſe uniens, non recolligatur intra ſe, verum potius in
 Deum tendat per fidem , prout in Verbo manifestatus eſt. Quod
 Verbum ſpeciem & imaginem Dei præſentat i Cor. XIII, 12. Cum
 igitur omnis, qua nunc præditl sumus, cognitione Dei revelata ſit ſpe-
 cularis & ænigmatica , idcirco nulla potest eſſe recollectiva intra
 ſe, aut citra medium Verbi exterum ſine ſpecie , ſine imagine im-
 petrabilis. Nec ſine ulla deſtruotione perfectionum divinarum
 exerceri potest cognitione Dei, ſiquidem v. g. fides nititur veritate di-
 vina , adeo , ut ſine illa ne quidem fides deatur. Eadem nutritur
 a bonitate , omnipotentia & misericordia Dei. Tantum insuper
 abeat , ut unio cum Deo amorofa fastidiat amplexum divinarum per-
 fectionum , ut potius hæ ſint motiva & incentiva amoris divini.
 Quid multa ? Recollectione talis interior , quali præſente, nullus
 ſensus, nulla potentia animæ , adeoque nec intellectus operetur,
 pro hoc , in quo degimus, ſtatus non eſt poſſibilis. Neque enim
 hanc quietem & hoc ſenuum silentium ullus unquam homo ſanus
 & vigilans per dimidium diem , imo nec per horam a ſe ſuaque
 anima impetrare poſuit. Suadentne ergo Molinosiani, non curan-
 das eſſe operationes ſenuum noſtrorum , nec cogitationes, etſi ſpu-
 riæ ſint; neque etiam contra eas militandum? Sunt ſomnia & nugæ.
 Quale enim , dic mihi, silentium in anima , qualisve quies , ſi
 actus quinque ſenuum , ſi imagines phantasie , ſi cogitationes eam
 exagitent ? REDITUS PRECUM ab aliis vocatur intuitus fixi, hoc
 eſt , elevatio mentis, a ſemetipsa ad Deum reducis , in Deum
 ſuſpensiæ , & tamen ſemetipsam haud ſuſpendentis , eo, quod in a-
 ctu contemplationis homo nihil agere debeat , ſed ſolum agentem

Deum

Deum pati. Præsumptio certe tanta de figendo & refigendo in Deo nostro intuitu non potest non esse variis illusionibus subjecta. Vanitatis ergo accusanda veniunt excelsa vocabula denudationis voluntariæ actuum nostrorum , divulsionis , expropriationis , exsolationis, evacuationis. Velut igitur Martha mundana , ita & Martha Pseudo - Mystica plus negotii , quam par est , sibi accumulat ; Maria vero, Prophetarum & Apostolorum scriptis immorans immo- riensque, optimam elegit partem. **REFLUXUS DEISTICO-PLATONICUS** apocatastasis seu restitutio audit ; cujus respectu Humanitas Christi non ea , quæ ex utero Virginis assumpta est , verum Anti - Adamitica , tametsi homo nunquam lapsus foret, jam- dum cum divinitate unita , omnes creaturas penetret , & per quam omnia veniant renovanda , ita , ut absconditum quoddam bonum centrale & character incorruptibilis divini Spiritus in Diabolo etiam reperiatur , qui post infinita pene seculorum secula , ceu Phœnix e eineribus Alchymisticis, ex ipsomet ad æternæ beatitatis occupationem & possessionem reviviscat. Ita quippe sibi volunt Cabalistæ , dicen- tes , Gott habe sich ganz in die Creaturen ausgegossen / und mü- ste alles in ihm wieder zusammen-fliessen / item , er habe nur einen Theil seines Wesens in die erschaffenen Dinge / als leere Gefäße/ fliessen lassen / und darum müsten sie wieder in ihn zurücke-fahren. Apocatastasis certe non omnium creaturarum, sed oraculorum Pro- pheticorum, ὡν ἐλάλησε Θεὸς , Act. III , 21. insinuatur. Ultimus ho- stis 1. Cor. XV, 22.- 28. non æterna , verum temporalis mors est ; neque enim Christus ab æterna , sed temporali morte resurrexit. Anacephalæosis Eph. I, 10. est complementum summarium promis- sionum & annunciationum V. T. in N. T. factum. **REGENERATIO WEIGELIO-BÖHMIANA** consistit in substantiali conversione hu- manitatis in Deitatem. Signatura omnibus innata ab obscuro isto Mysterio-didascalo sic exprimitur : Der Wille macht mit dem in sich Suchen das Centrum der Natur ; denn es ist gleich einem Gifft im Wellen der erschrecklichen Erhebung / gleich einem Blit und Donnerschlag. Denn diese Begierde begehret nur

Angst und schrecklich zu seyn/ sich in sich zu finden/ aus dem Nichts in etwas; und die andere Gestalt gehet als ein Schract oder erbohrner Hall aus sich: Denn es ist nicht des ersten Willens Begierde im schrecklichen Tod zu bleiben/ sondern sich nur also aus dem Nichts auszuführen. Und verstehen wir mit dem Centro in sich/ mit der erhebenden Grimmigkeit/ mit dem grimmigen Willen zur Natur die finstere Welt/ und mit dem Außgang aus sich zur Offenbahrung die eussere Welt/ und mit dem andern Willen aus dem ersten/ der wieder in die Freyheit eingehet/ die schlechte Welt/ oder Freuden: Reich/ oder die wahre Gottheit. Si non vis intelligi, o Domine Böhmista , quicunque tandem sub nominis hujus larva delitescis, debes negligi. RESIGNATIO Francisci de Sales paucis ita expeditur: Si scirem , quod damnatio mea magis placeret Deo, quam mea salvatio, ego renunciarem meæ salvationi, & abirem ad damnationem æternam. Cui horrendæ resignationi & indifferentiæ Nonnemo hanc reponit apocrisin: Indignus est, qui truatur Deo, cui indifferentis est, utrum in cœlo apud DEUM, an in inferno apud Diabolum habitet. Neque enim idcirco passus & mortuus est Christus, ut indifferentis esset nobis vel æternum mori, vel æternum vivere; sed ut nobis mortem destrueret, ac vitam impetraret. Enimvero in vulgus innotuit Taulerianum apophthegma, idque fatis argutum. Quid faceres (objiciebatur huic Mysticorum Patriarchæ) si Deus te vellet in gehennam detrudere? Dixit is, habere se duo brachia, alterum fidei, alterum amoris ; utroque se Deum amplexaturum, & tam firmiter eundem prensaturum, tamque arcte retenturum esse , ut ille secum non posset non ipsem in gehennam descendere; atque hoc quidem pacto nihil mali vel in inferno sibi obtingere posse , quandoquidem malit in inferno esse cum Deo , quam in cœlo sine Deo. Hæc Taulerus: quæ, si exactius ad gnomonem Verbi divini applies , calculum haud merebuntur. Etenim hyperbolicum istud apophthegma exhibit **N**) conditionatum antecedens: Si DEus te aut me vellet in gehennam detrudere. Conditionalis autem nihil ponit in esse. Perinde nimirum foret,

ac

ac si dicerem: Si Deus esset mendax, si injustus, si immisericors. Taliā enim si categorice efferrantur, tum dato uno absurdo, sequentur plura. Est nempe cogitatu impium, auditu horrendum, dictu blasphemum, quod Deus peccatorem vere pœnitentem velit in gehennam detrudere, qui tamen ipsa veritas, justitia & misericordia est. Ita quippe voluntate antecedente non posset non velle mortem & interitum peccatoris, ex quo postea nulla redemptio. Exhibet 2) absurdum consequens. Quandoquidem in inferno nemo cum Deo ita esse potest, ut ipsum brachiis fidei & charitatis amplexetur; sed ille, qui semel abivit maledictus a Deo in ignem æternum, experitur Væ illud Hoseanum, cum Deus ab ipso recesserit. Absurdum insuper est, aliquem in cœlo sine Deo esse posse, quippe ubi Deus est omnia in omnibus, & præsentia sua gloriosa ab electis ac cœlitibus nequaquam abesse potest. Ita ergo remoto consequente, removetur etiam antecedens Taulerianum: Ita impossibilis, quam ille finxerat, conditio habet vim negandi: Ita possibile non est, vel in inferno esse cum Deo clemente & misericorde, vel in cœlo esse sine Deo clemente & misericorde. Quid multa? Captiosum magis & erroneum (ob dogma Origenis de liberatione damnatorum ex inferno præsuppositum) imo temerarium & hyperbolicum, quam pium, religiosum atque verecundum est Taulerianum isthōc apophthegma. Requies ille apud nos, qui cecinit: Wilstu mich in den Himmel haben; Herr / das ist meiner Wünsche Füll. Soll ich dann zu der Höllen traben? Ich weiß / Herr; das ist nicht dein Will. Das dein Will nicht so wollen sollt / hat deines Sohnes Tod gewollt. Vid. supra in *Abandon & Derelictione sui ipsius*. REVELATIO J. C. IN ANIMA, quam Bourrignonia sibi pollicita est admodum pertinaciter, eo devenit, ut in Lapiðe Lydio assereret, se vere testari posse, quod nihil quicquam eorum omnium, quæ diceret scriberetve, ex semetipsa depromeret, sed quod omnia a Deo percepérat: unde qui ipsam audire vellet, Deum ipsum audiret, a quo ea, nequaquam autem a se, proficiserentur. Similis furfuris temeritas fuit olim in Lautensaccio, qui, repudians externi Verbi

prædicationem , sese apud Phosphorum suum unicum JEsum Christum velle subsistere professus est ; illud minime pensi habens , quod Petrus ortum hujus Phosphori , in corde nostro factum , a sermone Prophetico , eoque firmiore , quam lumen fuerat Taborium , deducat . Eandem ἔλαυψις immediatam Johanna quoque Leade , Anglicana ista Philadelphicæ Societatis Primipila , de sese prædicavit ; nec tamen valuit demonstrare , quod a divino potius , quam maligno & infernali spiritu , mille fraudum ac technarum artifice , eadem sibi ministraretur .

S.

SABBATISMUM vendicant nonnulli Mariæ , partis optimæ electrici , qui Martham operosam jam de B.O. erga proximum , jam de vita activa , contemplationi opposita , explicant . Vocant unum necessarium , si quis , in sacro silentio vel media nocte ad pedes Christi considens , virtutem Dei immediate operantis persentiscat . Talis fuit Sabbatismus ecstaticus Böhmii , talis Hilarii Prachii , in Quakerorum naſsam pertracti , ac de societate Helmontii gloriantis . Sed & Molinosianus Sabbatismus vocari spurius meretur , eo , quod scribere audeat iste Primicerius : Quid opus est continuo pasci nos mysteriis , miraculis , verbis J.C.? Alimenta quidem illa sunt animarum , sed non vita . Hæc ille Aliam nos quietem docet Præceptor , cuius eruditæ lingua sic ait : Verba mea sunt spiritus & vita . Proin nemo introducitur in cellaria Sponsi , nisi per auditum vocis divinæ ad Sabbathismum animæ genuinum pertingat . SACRIFICIUM sui SPIRITUALE . Teresia hoc appellat subjectionem voluntatis nostræ sub voluntatem divinam , quæ fiat sese annihilando , & intra essentiam divinam introeundo . Tum enim juxta hanc anima salutem suam in solidum Deo immolat , uti antea perceperimus , dicendo : Si persuasa sum , quod tu , o DEUS , me velis damnare , fiat voluntas tua . Ubi vero gloriatur anima divitiis suis ; ibi locum non habet sacrificium Deo placens , nempe cor contritum & spiritus contribulatus . Salniter / oder Leiblichkeit Gottes soll seyn das erste Ausgehauchte aus dem ewigen Nichts ; diesen Salniter habe Lucifer , als

als der Regent darinnen / entzündet durch Eigensinnen / und daß
durch sey er wie das Wasser durch den Frost hart / und eine Welt
daraus worden / in welcher Adam zum Regenten gesetzt worden /
durch dessen Fall sey der Salniter zum andern mahl entzündet
und verderbet worden. SALTUS, gradus aliquis viæ unitivæ esse
putatur, quo mens ad Deum ascendens tripudiet; nec non SATU-
RATIO, ebrietas, securitas seu absorptio, ignis, unctio, elevatio,
gustus, jubilus, & quæ his consonant, a sensu Biblico ad hyperbi-
blicum & fanaticum detorta. SCIENTIA, quasi Ziehenz/ die Zie-
hung oder Begierde zum Wesen. Ita Tschechius in dem so genann-
ten Lilien-Zweig oder Einleitung in Böhmens Schriften/ mo-
net, es müste sonderlich die Syllabe Sci betrachtet werden / welche
mit Andrückung der Zunge an dem Gaumen formiret wird / da-
durch die Aufzgebürth und Zerschelling der Essenz bedeutet werde.
Ejusmodi ignes fatui sunt: Impression die Verdickung der Ziehenz /
Qualificiren / sein Wesen und Leben erzeigen / Inqualiren / Mit-
wirken/ Roehs, Wiederlich/ Scharff/ Matrix, woraus etwas ent-
springet / Fiat , die Krafft etwas zu werden. Wer dieses/ judicat
B.Dn.Seckendorffius in Additionibus des Christen-Staats p.m. 332.
und dergleichen verstehen will / muß die Paracelsische / von Böh-
men vor göttlich ausgegebene / Nomenclatur lernen / und die Ema-
nation oder den Aufschluß aller Geschöpf aus dem götti. Wesen
glauben / welches dieser Leute grösster Articul ist / aller Philo-
sophiæ und Theologiæ gesunden Principiis zwieder. Ich erin-
nere mich darben zwar wol / daß der Cardinal Bona meinet / man
solle sich an die selbame phrases und Wörter der Mysticorum nicht
stossen / dann Gott könnte sie eingegeben haben / und hätte eine
iede Wissenschaft ihre eigene terminos. Aber es müste vorher
bewiesen seyn / daß außer der H. Schrift/ und sonderlich des
Neuen Testaments / darinnen Gott durch seinen Sohn zum
letzenmahl geredet / dergleichen schwere und dunckle termini,
und zwar in dogmaticis, und nicht in Propheceyungen/von Gott
zu gewartet / und was ihr Nutze seyn sollte ; so müsten sie auch

zum svenigsten nicht offenbahrlich NB. wieder die orthodoxiam att-
 stossen. SCINTILLULA CORDIS , fidei extrinsecus ascitæ , & ex
 auditu provenienti , opposita , cujus respectu imago Dei secundum
 interiorem hominem dicamur. Omnibus omnium religionum ani-
 mabus hæc scintillula creditur insita & implantata. SCRIBÆ No-
 vatoribus audiunt Orthodoxi , affanias eorum τὰς ἀντιγράφας ta-
 xantes : sed & SCRIPTURARIA THEOLOGIA διαπηδοῦ & e dia-
 metro M Y S T I C Æ ab iisdem contradistinctur. Arridet denuo
 epicrisis Seckendorfiana l. c. p. 325. 326. Solchemnach / denn zwar
 gewisse gradus der Gnade Gottes in der Stärke des Glaubens
 und in dem Eiver der Liebe nicht gelaugnet werden / insgemein aber
 erscheinet / daß die Predigt Göttlichen Wortes und die dadurch
 wirkende Kraft des H. Geistes das allgemeine / richtige und gnug-
 same Mittel seyn müsse / wodurch alle / auch die Einfältigsten und
 im Beruff gemeinen Standes stehende Christen / obwohl / wie er-
 wähnt / nach unterschiedlicher Maße der Liebe Gottes / welche
 in ihr Herz ausgegossen wird / fähig werden müssen. Daher
 dann die Theologi unserer Confession nach der Reformation, indem
 sie bey dem Mönch-Leben den gerühmten Vorzug nicht gefunden/
 von der durch die Mönche künstlich aufgesonnenen und operosen
 Art / wie solche durch Contemplation im höchsten grad zu erlangen/
 wenig mehr gehalten / und lieber in den Schranken der Apvstol-
 ischen Schriften geblieben ; haben also von der Theologia Mystica
 nicht viel Worte mehr gemacht / auch dabey etliche Missbrauche
 und Irrthume angemercket ; Indem es überaus schwer fället /
 den rechten Gebrauch von dem Missbrauch / nehmlich vom eingez-
 hildeten eigenem Verdienste oder dem Enthusiasmo , das ist / un-
 mittelbarer Erscheinung und Erleuchtung / und also von dem
 Schwarm des Weigelii und anderer alten und neuen Phantasten
 zu unterscheiden. Videas hic, ab unica norma & regula Verbi reve-
 lati tum Monachos Scholasticos per affectatam sublimitatem doctri-
 narum & κενοφωνῶν σχολαστῶν , tum Monachos Mysticos per af-
 fectatam sublimitatem præcos Pseudo-Christianæ , & υπὲρ ὁ γέ-
 regnans

γεγονοῦ confitæ , tanquam a via regia discessisse , & ad grandium
 paroramatum divergla utrobique tandem fuisse divaricatos. SE-
 CESSUS est Solitudo animæ secretior , & præ nimia Contemplatio-
 nis subtilitate ac sublimitate ipsa divinitus ordinata, ac in Ecclesia dis-
 pensata media salutis posthabentis , ab iisdem per γνῶσιν ψευδώνυ-
 μον , vulgaria respuentem ac negligentem , aut certe eorum haud
 indigam amplius sese putantem , separatæ , quin proprium corpus
 ne quidem pro comparte sui, verum duntaxat pro nudo sui organo ex
 Platonica hypothesi agnoscens , & super illud longius evectæ, at-
 que aliarum istarum subsidio imaginario longum evolantis. Hanc
 secretissimam mentis collocutionem cum Deo appellant viæ uniti-
 vae defensores. Gerson animi extensionem in Deum per mortis
 desiderium nuncupat ; aliis per motionem anagogicam in Deum,
 aliis per purum & fervidum amorem describit. Redolent pleraque
 omnia fastum seu superbiam spiritualem, simplicitati & ignorantiae, tum
 moraliter per vires naturæ, tum supernaturaliter per vires gratiæ supe-
 bili, identidem permixtam. SECTARISMUS. Sectireret / religionis ei-
 iam orthodoxæ professio Symbolica ipsis etiamnum nominatur. Vetus
 cantilena Weigelii est, ab Hoburgio & aliis , numero pene infinitis ,
 iterata , Christianum non habere sectam, verum in medio sectarum
 habitare, quin publico earundem in cultu ita comparere posse,
 ut nulli earum adhærescat. SEMEN DEI videsis in Scintillula cor-
 dis ; alibi Verbum Dei connatum , etiam implantatum gentilibus,
 qui id non audiunt , nec in cœtu Ecclesiæ degunt. SEPHIROTH
 quidam etiam Æonas vocant ; alii partes certas Deitatis , imo
 integrum mundum Deitatis Aziluthicum. SOMNIA DOGMATICA ,
 quæ ex tetro vaticinii Joëlitici abusu sibi arrogant cœlestes Prophe-
 tæ nostri. Rectius Lutherus : Unum sunt , inquit , Prophetia , visio ,
 somnia ; nempe Cognitio Dei per Christum , quam Spiritus S. per
 Verbum Evangelii lucere facit. Nimurum apud Joëlem insignis my-
 steriorum divinorum de humana salute intelligentia innuitur, phra-
 bus ex usu & statu V. T. petitis ; in quo somnia Prophetica & exe-
 getica magni pendebantur. Cæterum dogmatica , quibus sibi ab-

blan-

blandiuntur fanatici, somnia manifeste rejiciuntur, Jer. XXIII, 28. Cæterum acutissimi quidam hujus devotionis hyperbiblicæ æstimatores somnia prorsus excludunt ab exercitio matæologiæ suæ ; & tamen vigilando plusculum somniare non intermittunt. SOMNVM sive Soporem potentiarum animæ dicitant, in iis innervi, qui per introversionem in semetipsos, per abstractionem mentis ab omni lectione & meditatione, & per abrenunciationem atque exudationem omnis eruditionis, quiete & silentio sacro Tereſiæ perfruantur. SOPHIA Gottfr. Arnoldo Sponsa Cantici Cantorum ; aliis Sapientia personalis extra Deum supremum ; aliis æterna JESU CHRISTI Humanitas ; der Kraft-Leib Gottes / durch welchen die Gottheit wircket und schaffet / die ewige Jungfrau und Himmelsche Sophia. Cujus delirii recitatio est ipsa ejusdem confutatio. SPIRITUS multijugus & multifidus Spiritualium Fratrum ; jam nudus & imaginibus vacuus, jam universalis naturæ, exhalans ex Deo, jam spiritus mundi ; dieser soll aus Gott und Gottes ausgesprochenes Wort seyn ; jam alia nescio quæ res, aut Chimæra. SUI IPSIUS AMISSIO RUSBROCHIANA est septimus gradus amoris, quo beatitas in seipsa est, in ignota & modi nescia caligine. SUPERRATIONALIS VOLUNTAS, culmen mentis, intellectus purissimus ; quandoquidem Visionistæ voluntatem in intellectum transformant, quippe id negotii sibi dari credentes, ut per notabilem εὐλογίαν omnia in semet ipsis turbent atq; commisceant. SUSPENSIO derivatur ex interiore illa & suprema resignatione, per quam spiritus omnino in Deum immersitur, & anima deperditur tota. SUSURRUS MYSTICUS, convenit cum locutione Mystica, dem lieblichen Sausen / dem Wörtlein aus der Ewigkeit / quod audientes Beguardorum & Beguinorum æmuli ad perfectionem toti orbi admirandam atque suspiciendam sece pertigisse arbitrantur. Vide de his *Binium & Caranzam in Concil. Vienn. ad annum 1311.*

T.

TENEBRÆ SUBSTANTIALES ET MATERIALES LUCI
OP.

OPPOSITÆ ; semen Diaboli, oppositum semini divino. Principia nempe hæc duo a Quakeris in homine inveniri configuntur. THEANTHROPOS ADAMUS PRIMUS, & THEANTHROPOS ADAMUS SECUNDUS : hic ante creationem rerum omnium ; ille ad imaginem hujus conditus : quæ Θεαγγεωπία sit ens medium inter τὸ creatum & τὸ increatum. THEOLOGIA CORDIS , conveniens cum Philosophia adeptorum Platonica , vulgo Theosophia, aut Theophilosophia Theoretico - practica, imo Theopneustia; quandoquidem Deus ad cor loqui , & per inspirationem hosce adeptos illuminare existimatur. TINCTURA SANGUINIS CHRISTI talis , per quam virtus creata & finita ex CHRISTO hodienum emanet , & usque in fundum animæ apud credentes penetret, eosque penitus immutet , ita , ut per illam in nobis generetur natura nova , & plane pura , idoneos nos reddens ad servandum omnia Dei præcepta. Dippeliani flosculi sunt : per universalem tincturam Corporis & Sanguinis Christi semen Dei in nobis excitari , novum corpus luminosum nobis indui , nosque in essentiam divinam intigi ac Deificari. Böhmianni vero : Adamum habuisse primum tinturam igneam et aquosam , Martis ac Veneris ; hanc postremam autem ipsi ademptam , & sexui fœmineo datam ; & hanc in tinturam Christum factum esse hominem, imo hanc esse virginem virilem , neque marem , neque fœminam , in forma Deiformi. Ad quos quidem nodos solvendos Delius natator accedat , oportet.

TRANSELEMENTATIONEM AC TRANSSUBSTANTIATIONEM IN CHRISTUM non verentur iidem de se prædicare. Fallor , an hoc nomine Asseburgicæ Virgini Christus in idea virginis apparere visus ? Quæ quidem κενοδοξία B. Dn. Scrivérium vel in lectulo ferali effictim momordisse narratur. TRINUM salutant hominem , utpote tribus partibus essentialibus constantem , quæ ex tribus Sephiroth primariis emanent. Quin *Trinunum Jesum* Stiefelius appellare non erubuit , partum substantiæ Trinunius. TRIPUDIUM cum Saltu , gradu quippe viæ unitivæ , concordat. Tale quid de se prædicant, prægustum vitæ æternæ non Verbi divi-

ni decempeda, sed afflatum inanum, a spiritu versipelli immisorum, intemperiis metientes.

V. W.

VACUUM MYSTICUM, impetrabile censetur per media mystica in homine satis habili ac disposito , seu mavis , Enthusiastice evacuando. Disciplinaris enim tractandi modus in conventiculis istis duo suggerit media , orationem & mortificationem. Orationem triplicant , concelebrantes meditativam seu discursivam , quæ intellectum connotet , affectivam , quæ voluntatem afficiat , & infusivam , quæ evacuet & ad meram passivitatem redigat animal mysticum sine omni renatorum cooperatione , a viribus gratiæ profectura. Mortificationem ponunt in evacuatione omnium sensuum , appetitus , memoriæ , intellectus & voluntatis , utpote separabilium ab homine per mortem mysticam. VERBUM CRASSUM & CORPOREUM Autor Theologiæ Comparativæ pronunciat , quatenus atris in charta literis conscribatur , externæ prædicationi substet , & ab irregenitis percipi nequeat , oppositum leni sibilo Spiritus Sancti , quo extra Verbum corda regenitorum afflet , occupet . oppleatque. Alius hujus Scholæ Protomysta mutilum & mancum istud mansisse credidit , usque dum David Joris veniret. Alius Epocta suppositius ita suam e cathedra sententiam dicit : Das swahre Wort Göttes / welches der H. Geist selbst ausspricht / ist das swahre original , da hingegen der Buchstabe der Schrifft nur das Contrafaict davon ist ; jenes ist lebendig und fräfftig ; das muß der Buchstabe wol bleiben lassen. Quæ sunt sophismata Rathmanni , & strophæ Schwenckfeldii. VIA , non illa , quæ Veritas & Vita est ; sed medium , ad Perfectionum homines deditios manuducere creditum. Alii nuncupant tres status , quorum primus juxta Fenelonium , Archiepiscopum Cameracensem , aliosque (ecquis enim omnes ad unum conciliaret ?) est viæ purgativæ , ubi contra vitia pugnatur per Amorem , qui mixtus sit ex motivo interessato timoris propter pœnam infernalem : Alter est viæ illuminativæ , ubi virtutibus

studia-

studeatur ex amore quodam interessato ob spem beatitudinis æternæ :
 Tertius tandem, est viæ unitivæ & contemplativæ, in qua anima unia-
 tur Deo per exercitium puri, tranquilli & quieti amoris. In hoc
 statu non amitti creditur , nec filialis timor , nec spes, quæ est in-
 fantum Dei , quanquam derelinquatur omne motivum interessan-
 tum timoris & spei. Hinc si Deus animas eo ipso momento, quo e
 corpore migrant , aut privare visione sua , aut æternum tenere in
 tentationibus & miseriis , iisque infernalibus, vellet , in statu puri
 amoris illæ contentæ forent. Ita Salignæ. Mallem equidem fiduciali
 apprehensioni ejus, qui est Via, Veritas & Vita, certitudo salutis æternæ,
 quam actui amoris, tribueretur. Sic enim ab amore Dei erga nos
 nec mors , nec vita nos separabit. Si vero amori nostro erga De-
 um fidere, & salutis nostræ certitudinem ab illo suspendere jubemur
 (ceu in anterioribus visum) proxima hæc ad desperationem est via.
VIRTUTEM DEI IN ANIMA Haferizius, assecla Münzerianus, af-
 ferit ita producere fidem , ut illam solummodo a derelictione sui
 ipsius substantia animæ vacua nanciscatur, atque ita hæc substantialiter
 transformata Deificetur. **VISIONIBUS** referta sunt sanctulorum
 horum choragia. Prostant exempla Baderiæ , Keilii , Kratzen-
 steinii, Kulmani , & oppido multa , quæ Arnoldi Historia hæreti-
 ca divendit. **VITA SUPEREMINENS** est Pharisaica ista persua-
 sio , qua instar omnium turgebat Antonia Burignonia , existimans,
 nullos Christianos in orbe superesse , in sola sua persona Ecclesiam
 servari, & per eam Christianos denuo fieri , testante Defensione re-
 lationis de ea ad Acta Erud. Lips. 1686. **UNCTIO** , non Joha-
 nea, sed fanatica , gradus viæ unitivæ. **UNIFORMITAS**, **UNITAS**,
 Einheit / der Grund der ewigen Dreyheit/ allwo das Wollen sey
 der Vatter/oder die Bewegung der Einheit/ da sich die Einheit er-
 öffnet / und in die Dreyheit will ; die Lust sey der Sohn / die
 Liebe und Wolgefallen des Willens/ dadurch der Wille empfin-
 dend werde ; der Ausgang aber aus dem Willen sey der H.
 Geist / als der beyden Leben. Equis, amabo, non oderit has de
 tam tremendo mysterio formatas ineptias næniasque ? **VOLUN-**
TAS

TAS SUPERRATIONALIS omnes in homine vires tum naturæ, tum gratiæ, per Verbum & Sacra menta excitatas, longissime excedit. VOX SPIRITUS SANCTI lenis, tranquilla & submissa, Verbo Dei revelato opposita, lenis auræ sibilus, in orationum, cum mentalium, tum verbalium officia sese diffundit. Wesenheit des Dreieinigen Gottes / durch welche alles lingui ret sverde / dum sonans Böhmi starum οὐγστα. Similiter in homine tradunt inveniri lucem essentialēm, & caliginem essentialēm; utramque a duobus istis principiis, bono & malo, dependere. Quæ sunt tam priscorum, quam recentiorum, Enthusia starum ideæ. Nihilosecius Hoburgianus acy rologismus est, quo Wesen und Wißen ex immediatæ revelationis genio explicari consueverunt.

X. Y. Z.

Εὐγεσιασμὸν harmonicum ab unctione derivant, rati, nullam Deo placere Musicam, nisi cantum illum internum, qui ab hac unctione proveniat, ac vel membrorum externorum motum efficiat, uti in Trementibus Quakeris cernatur, vel interius in anima perficiatur. Hinc oriri opinantur die Eingestung/ Entgröbung/Studierung/Langetweil / quorum & similiūm aetuum fanaticorum ratione sese mutuo statim agnoscant hi fratres ad primum illico aspetum, quantumvis antea ne quidem de facie notos. Sic nimirum Τὸ ἐν πρεψα συναρμολογίμενον perverse interpretari audent.

Ὑπερθεολογία & υπερκατάληψις Apex mentis Platonicus, Illuminatorum πεπτον ψεῦδος est, hactenus a nobis saepius taxatum, supereminens nempe contemplatio, außer und über den Glauben ein anderes Empfinden geistlicher Dinge. Unde tot hyperbiblicæ imaginationes ac devotiones omnium seductorum, & errorum fanaticorum, ad instar clibani ardantium, & Christum cum tot gemitis inanibus extra Christum querentium, dum eundem extra Verbum querunt, sibiique connatum atque ingenitum arbitrantur, & Verbum Dei deserendo proprias sequuntur spiritualitates. Unde tot seductores, in humilitate & religione Angelorum ambulantes, Coloss. II, 18, 19.

ZELUS

ZELUS & exæstuatio Pseudomysticorum summa, cum arrogantia incredibili ac defatigatione plusquam Pharisaica subinde conjuncta, verbis Gersonis, Mysticorum non ultimi, commodissime ad calcem hujus Alphabeti exprimetur. Sicut, inquit, ex carentia pii affectus, & magis ex infectione ejus per vitia, errant nonnunquam peritissimi in literis sacris; excœcavit enim eos malitia eorum, & dati sunt in reprobum sensum: Ita & porro lumine intellectus, & parva instructione in studio literarum, etiam secularium quandoque, præsertim in Logica, prolabuntur aliquando in errores periculosis illi, qui magnorum sunt erga virtutes affectuum; quales Apostolus vocavit *habere zelum*, sed non secundum scientiam: adeo, ut, si non humiliter sapient, & nisi se se contrahant intra metas suæ cognitionis, nulli pertinacius inveniantur, neque absurdius errores configere. Haec tenus Gerson. Sed omnes immodiæ æstus isti parva confutari possunt trua, dummodo analogiam fidei tenentes, juxta canonem nostrum Biblicum incedamus, & neque dextrorsum, neque sinistrorsum nos inde dimoveri patiamur. Nihil est reliquum, nisi ut reducam ea, quæ haec tenus dissentium in gratiam alphabeticæ serie recitavi, ad lineas per breves memoriales. Illud igitur manet evidentissimum, tum Theologiam Mysticam, tum perceptionem Mysticam, hoc est, arcanam quandam Dei in hominis cujusdam anima operationem, se se mutuo respicere, & perinde connotare, ac habitum & actum, ex habitu emanantem. Frustraneum enim omnino erit, si quis hanc cum verbis, a Paulo in tertium cœlum rapto perceptis, quæ non fas sit hominem loqui, conferre voluerit, aut eos, qui has Mysticorum perceptiones, ab ipsis Mysticis expressas, quas tamen exprimere non possint, insimulare amoris inordinati, & absurditatis manifestissimæ non erubuerit; id quod *Autor Christianismi illustrati* facit. Etsi enim Weigelius omnibus contradictionibus ac disputationibus, ex Verbo Dei petit, se se multo superiorem autumat; tamen Verbum Dei ipsum judicat, dum formam savorum verborum & analogiam fidei sequi, propriam vero & privatam solutionem Sermonis Prophetici fugere

Christianos ad unum omnes jubet. Valeant proinde absurditates Pseudomysticæ; quandoquidem pervertunt ac transvertunt ut plurimum Non) SCRIPTVRAM IN NON-SCRIPTVRAM. Sunt quippe hæc dogmata in veritatem divinam, dum species omnes, sub quibus se Deus in Verbo suo revelavit, cum Pseudo-Dionysio figurae & symbolicas vocant, injuriosa: ɔ) FIDEM IN NON-FIDEM. Mutant quippe ejus notitiam in ignorantiam, assensum in negationem, ac destruunt fiduciam per totalem resignationem omnemque spei & voluntatis etiam renatæ abnegationem. ɔ) AMOREM DEI IN NON-AMOREM. Est nimurum hac in vita minus possibile, Deum, uti in se est, sine omni spe, metu, delectatione & reflexione ad nosmet ipsos, & sine omni habitudine ad ea, quæ in nos contulit, beneficia amare, quatenus contra veritatem & fidelitatem suam pœnitentes peccatores damnare posse, adeoque minus amabilis esse, fingitur; aut tandem ita amare, ut ea non simul amentur, ad quæ ille nos creavit, redemit & sanctificavit, sicque rectum sui & nostri amorem indissolubiliter conjunxit. Quin opus est, amemus nos propter Deum; non Deum propter nos, sed supra nos, & magis, quam nos. Una amoris nostri erga Deum modificatio non debet evertere alteram. Quin beatitudinis æternæ desiderium ab amore erga Deum nullo modo est separabile. 7) NOTITIAM DEI ABSTRACTIVAM IN NON-ABSTRACTIVAM. Volunt enim Dissidentes in statu viæ absque speculo & ænigmate Deum intueri, quod tamen ne Paulo quidem contigit. 7) VERAM RELIGIONEM IN NON-VERAM. Infesta enim sunt hæc ἀνγραφα veritati puritatique religionis, eo, quod omnem distinctam Dei cognitionem, qua vera religio a falsa dirimitur, tollant, & fidem mere confusam, indistinctam, generalem & negativam, quam omnes ex æquo admittere possunt, adeoque universalē cum omnibus hæreticis, Turcis, Judæis, & infidelibus Syncrétismum, inferant. Facebat itaque omne (quantumvis impuritates Pseudomysticæ gradibus suis differant) etiam Fenelonianum, quod cæteris Mysticis contradicta, ad summum perfectionis gradum per amorem purum strata, via brevissima putatur, ab Autore Christiani philosophantic ita dictum iniquitatis mysterium.

EPI.

(71)

EPILOGUS

*exhortatorius ad diligentiores αποτομιαν πολιτειας Christianae,
cum fuga scandali tuendam.*

Miremur hunc zelum; sed & repudiemus atque aversemur ἀζηλιαν. Eousque nimis illa processit dementiae, ut ex nobis prodierint hujus sectae discipuli, qui vel purgatorium incrustare magno nisu studuerint. Restat, ut hinc illam combibamus admonitionem, & hoc apud animum altius expendatur us porisma: Si Magistri illi prejudiciis suis Pharisaeis defendendis tantam insumunt operam, tantum impendunt studium & laborem, tantum impertiunt aemulationem & vigiliam; cavendum, ne nos in die iudicii in ruborem dent, qui causae nostrae orthodoxae, & vitae huic convenienter transigendae, saepe ne dimidiem quidem illo sum conaminum religiosorum partem in nos recipimus. Legimus adhuc Alphabetum & Vocabularium Pseudomysticum; eheu! Alphabetum Pseudo-Christianum nullibi fere non increbescit. Nostra quidem Ecclesia Lutherano-Evangelica non indiget aliquo Drexelio, de vitiis linguae orbis Phaethontem alphabetice representante, & bene multa satis utiliter perstringente. Quin epanorthosi hac amboines nostri & subsellia Orthodoxorum undiquaque personant. Rumiño, quod innui. O vos Pseudo-Christianí, ob hypocrisim inveteratam, ob securitatem clamamat, & extremam vitae improbitatem ita vocandi, credite, hos Pharisaeos & coecos coecorum Duces, pietatis sinistræ aemulos, in die isto vos coram παρδίνῳ theatro accusatos esse, eo, quod in tanta Evangelii luce, durante tempore gratiae, tam pertinaciter ac proæretice in tenebris ambulare ac perseverare malueritis. Etenim si isti servi ab impietate vitae, passim invalescente & mundum novissimum impensius opplente, ad alterum extreum, auream supergressi mediocritatem & limites in Verbo Dei positos derelinquentes, judicium DOMINI, cui cederunt, nequaquam subterfugient; ecquid, amabo, de profanis illis fiet, qui scandalata furenter aemulantes, mundumque diligentes & colentes, Satanæ ministrarunt, tenebrarum Principi? Tanto gravius omnino hos manet judicium, quanto magis perspectam & exploratam voluntatem Domini, & tamen hanc vilpendentes tanto contumacius cespitant, hallucinantur, & sine ulla vitae emendatione mores suos Dabolicos & occalescentem peccandi consuetudinem immutare decrestant. Ipsorum zelus ac fervor vestrum, o servi maligni, accusabit reponem, ipsorum cordia vestrum, nisi in tempore abjiciatur, socordiam, ipsorum vigilantia vestrum veternum. Nostrum est cum timore ac tremore salutem operari. Neque enim adiaphorismum moralem admittunt præcepta Christi; neque virginum fatuarum, oleo fidei carentium, veterum approbant; neque etiam jocoseria Melandri aequiparant ea Verbi divini monita, quæ tum ad fidei sinceritatem, tum ad vitae integratatem attinent, quæque citra beatitudinis æternæ jacturum non possunt susquedique haberi. Salvanos, DOMINE, quoniam defecit justus, & vere fidelium magna datur inopia inter homines. Multi passim obambulant Pseudo-Christi & Pseudo-Prophetæ, multosque seducere laborant.

*Actum est! dum in mundo doctrinæ plura seruntur
Scandala, dum vite scandala plura vigent,
Phosphore, pande diem extremum; quid nostra moraris
Gaudia? Lucifer Phosphore, pande diem!*

Mystica

Mystica progenies , quid non mortalia cogis
Pectora , & in barathrum præcipitanter
agis?

Mysticum Alexandri Clemens vocitatus ab
urbe

Id dixit , Samius quod tulit ipse Senex ;
Et quod ab Ægypti teletis didicisse juvabat ,
Dum circumcisus verba severa dedit.

Gnosis at Angelico cultu super emicat astra ,
Bibliaque innumeris vult superare Logis .

Purus amor , summi benefacta prehendere A-
mantis ;

Purus amor , summum sic redamare Deum .
Si nos diligimus , minus est , quod amasse ju-
vabit ;

Ergo supra nosmet Numen amare decet .
Differis hæc nostro moderamine , Fautor amande ,
Et Malebranchiadæ dicta sequenda putas .
Optans ætherei mitem Tibi Flaminis auram ,
Mille Tuis Musis emolumenta precor .

PRÆSES.

EX(CO)X
Coll. diss. A. 115, misc 34, 6